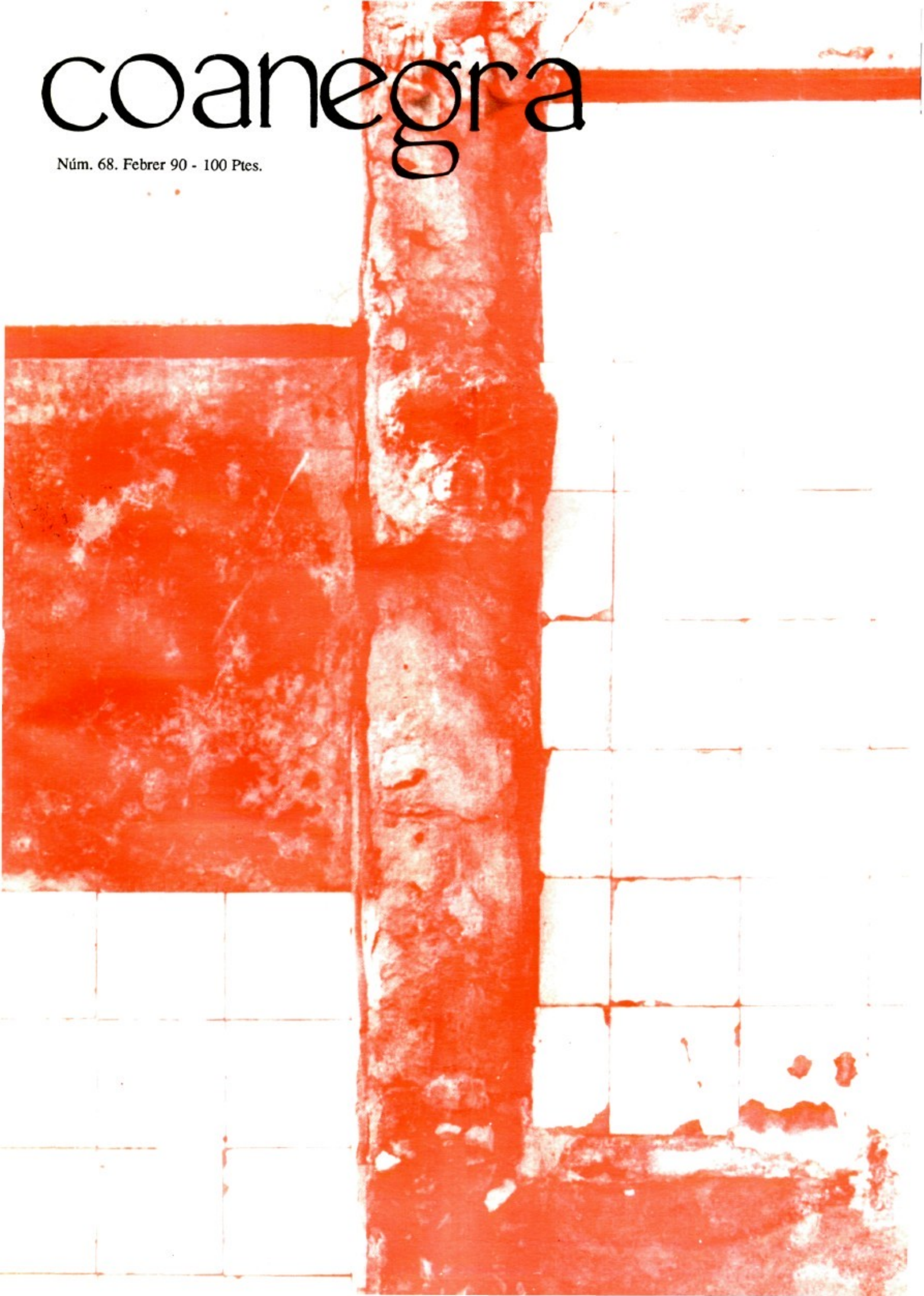

coanegra

Núm. 68. Febrer 90 - 100 Ptes.

Centre de reconeixement
mèdic psicològic
per a permisos de conduir
i llicències d'armes

DIMARTS I DIVENDRES DE 20 A 21 HORES

Recordi que ha de dur: - D.N.I.
- 1 fotografia
- lents correctores, si n'usa

Plaça Caidos, 3

Tel. 62 04 15

fusteria

Bartomeu Canyelles Rubí

**TREBALLS DE FUSTERIA
EN GENERAL**

Bernat de Sta. Eugènia, 86 - Tel. 62 00 80

Instal·lacions - Pressuposts
Reparacions

Instal·lacions BOMBES
SUMERGIDES

LLORENÇ SANS

Reis Catòlics, 59 4.ª - 1.^a
Telèfon 24 68 74
Palma de Mallorca

Carrer Casanovas, 21
Telèfon 62 06 02
Santa Maria del Camí

JOAN FORTEZA CAMPINS

Instal·lacions elèctriques
xarxes de baixa tensió
bombes submergides

Carrer Bartomeu Pasqual, 4 A - Tel. 62 09 39

qualitat balear s.l.

**DISTRIBUIM ELS LICORS DE SANTA MARIA
I ELS VINS DE BINISSALEM**

Rei Sanxo, 3

Tels. 14 00 17 - 62 01 66

José L. Ferrer
FRANJA ROJA S.A.
Cañellas
DESTILERIAS SANTA MARIA

Serveis
J.G. Oliver

**FONTANERIA - CALEFACCIÓ
PISCINES - ESTUFES**

C/. Bernat de Sta. Eugènia, 86
Tel. 62 12 64 - Particular 62 13 36

ESCAPULONS

GUILLEM COLOMAR

CADA DIUMENGE A SA PLAÇA

**VIVERS
SANTA
MARIA**
347 9117

Carretera de Bunyola, Km. 1

Telèfon 14 00 41

AUTODETERMINACIÓ

Les passades setmanes s'ha produït una gran pol·lèmica sobre l'autodeterminació, en la qual quasi tots els polítics i personatges públics han dit la seva opinió. Molt se n'ha parlat, moltes coses s'han escrit, però molta gent no acaba d'entendre que vol dir aquesta paraula, ni les raons de la pol·lèmica.

Hi ha hagut gent com en Gabriel Canyelles que ha anat més lluny i ha dit que d'aquest tema no se'n podia ni xerrar. En Canyelles ens ha sorprès amb unes declaracions més pròpiex dels temps del franquisme, quan no es podia parlar quasi de cap tema, ja que tot estava prohibit. El President de la Comunitat Autònoma va dir que «sobre l'autodeterminació no se n'ha de parlar pus», i que «es tracta de planejaments que no s'han de fer, que no s'han de presentar i molt menys discutir». Pareix que segons el capdavanter de la dreta mallorquina encara hi ha temes que són **tabú**, temes prohibits. Com si fóssim nins petits i no un poble madur i cansat de rodar pel món.

Com que COANEGRA pensa que s'ha de parlar de tot sense por, respectant les normes de la democràcia, i tenint en compte que tothom té dret a expressar els seus parers, volem parlar en aquesta editorial del dret a l'autodeterminació.

La paraula autodeterminació és molt clara: vol dir determinar-se un mateix. Totes les persones es volen autodeterminar. Els únics que no s'autodeterminen són els esclaus i els presos. Tothom vol triar allò que creu que li convé més. El dret a l'autodeterminació és per tant un dret democràtic, necessari i convenient per a les persones i per als pobles. L'autodeterminació és democràcia, autogovern i autonomia. **Ens autodeterminam cada vegada que som capaços de decidir per nosaltres mateixos.**

No ens ha d'extranyar que els pobles de l'est d'Europa, que han patit durant anys uns règims totalitaris, reclamin ara la seva autodeterminació. Països que varen ésser integrats per la força dins la Unió Soviètica, com és el cas de Letònia, Estònia i Lituània, demanen un dret que ningú els pot negar: el dret a decidir per ells mateixos sense que els tancs de l'exèrcit rus entrin a les seves ciutats. I el que, amb justícia, reclamen els lituans també ho poden demanar els bascos, els gal·les, els catalans o els mallorquins.

Era l'any 1715 quan l'exèrcit castellano-francès dirigit pel cavaller francès D'Aspheld va ocupar Mallorca i va fer rendir la Ciutat de Mallorca. Amb aquella guerra perduda per les armes mallorquines, i amb l'única legitimitat del dret de conquesta, els reis borbons procediren a suprimir el nostre govern i a imposar els acords directes del Consejo de Castilla.

I de llavors ençà molts dels esforços de l'Estat espanyol s'han concentrat en fer desaparèixer la nostra identitat, la nostra cultura i la nostra llengua. S'han comportat cap a les illes talment com si fóssim una colònia: enduent-se els nostres recursos a través dels impostos, i els joves en edat militar pel seu exèrcit, i les inversions en canvi han estat magres. Tenim els pitjors hospitals, les pitjors comunicacions, les pitjors escoles, una agricultura que es mor, una indústria que tanca... I això ha estat així des de 1715.

Dir que els mallorquins tenim el dret innegable pel nostre poble, sinó que és admetre que tenim uns drets històrics arrebatats violentament que no ens han estat retornats. I és dir que sols amb l'exercici d'aquest dret Mallorca podrà ésser terra de prosperitat i de justícia.

Avui a Europa ja no s'hi pot anar amb «la sagrada indisolubilitat de la patria», i altres expressions que tant ens recorden el «glorioso», s'hi ha d'anar amb criteris més respectuosos cap a les comunitats humanes unides per la història, la cultura i la identitat; encara que aquestes siguin petites i no tinguin ni estat ni exèrcits. L'època dels conquistadors i de l'imperi ja ha passat (el 1992 farà 500 anys de la conquesta d'Amèrica), encara que hi ha certes mentalitats que no deixin de pensar amb enyorança en aquells temps.

Així idò, autodeterminació vol dir decidir cadascú per ell mateix. No vol dir res més que democràcia. I creim que Mallorca ha de menester governar-se a ella mateixa, perquè ningú millor que els habitants d'aquesta illa per a decidir sobre les coses d'aquesta illa. Governar-se en llibertat és l'única manera de poder viure units i amb pau amb els altres pobles. Les imposicions i les prohibicions no poden amagar la realitat viva de les persones i els països. A l'est d'Europa en tenim un bon exemple. Per això creim amb l'autonomia i amb el dret irrenunciable a l'autodeterminació.

LA QUALCADA DELS REIS VÀRIES CARROSSES

Des de fa una sèrie d'anys s'està consolidant una tradició de fer carrosses per la Qualcada dels Reis d'Orient, amb un poc de patrocini municipal. Que sens dubte dóna més vistositat i participació a la qualcada. A més de les vàries carrosses municipals, en comptabilitzàrem dotze de veïnats. Del Club de Futbol, Club Unió Ciclista, Col·legi Públic, Migjorn, Tercera Edat, Societat de Caçadors, Organització Can Beia, i dels barris Son Fango, Sa Revolta i Sa Vileta, i dues carrosses més que no indentificàrem.

Doncs, carrosses per tots els gusts, des de religioses, de divertiment, amb missatges etc. La qual cosa permet una qualcada més vistosa i també més llarga. Com cada any molta de gent que va a la plaça dels Hostals a esperar, al carrer llarg i a la plaça de la Vila, discursos i repartiment de joguines. Caramel·los, confetti, alegries, despesses, trepitjades i fum que put de les bengales.

Destacam la bona acutació de la Banca de Música, que sempre dóna un toc de solemnitat i distinció.

El fum que put de les bengales, és l'únic element fastigós. Bé que la pudícia ja va lligada des de molts d'anys a la qualcada, però de segur que es podria trobar algun substitud d'aquestes bengales, que són tòxiques i sumament desagradables.

Fotografia: Joan Sbert

**CERÀMICA
CAN BERNAT**

C/ BARTOMEU PASQUAL S/N
SANTA MARIA DEL CAMÍ

TELÈFON 620178

MAGATZEM DE MATERIAL
DE CONSTRUCCIÓ

JOAQUIN ESTESO

CARRER DE L'ESGLÉSIA

PERRUQUERIA D'HOMES

CA'N MOREI

AL SEU SERVEI

Paborde Jaume, 13

FAMÍLIARS VETLADES DE SANT ANTONI

Com cada any el fogueró de l'Ajuntament donà el sus, llançonissa i botifarró pels qui arribaren d'hora i abans de les nou, embarrat amb pany i clau.

Els altres foguerons amb més durada i més familiars foren bona festa, és innegable que la proliferació de foguerons ha restat clientela als altres, emperò han tret de la camilla a moltes madones, la festa no a menyscabat, solsament ha canviat, els grups de veïnats, confraries incluídes, han aconseguit, fer la festa realment popular.

Poques freses, poques ximbombes, emperò molts de veïnats participant al fogueró de devora ca seva, els joves, clar! els grans i eterns marginats i automarginats.

Els únics foguerons que surten un poc de la línia, s'han hagut d'aferrar al fet, de transformar la vetlada amb una «Berbeneta».

A proposta d'algú i en subscripció de quasi tots els representants dels foguerons, es va decidir avançar la data de celebració, la idea de tenir els seus fonaments, emperò no va aconseguir ni allargar ni animar més la festa, el teps dirà quin és el millor dia per encendre els foguerons, jo m'arrisca a dir que l'any que vé no la mudaran i la faran el dissabte de Sant Antoni.

Malgrat aquesta decisió, els que volgueren foc el dia habitual tangueren dos foguerons, el del bar Espanya, que segons els organitzadors, el feren dia setxe, perquè és el dia que tocava, a més a més reberen la prohibició de l'Ajuntament de fer un fogueró gros, ells amb bons modes el feren petitet, mal fet!

L'altre i més polèmic, fou el de can Quart, és el segon any consecutiu que no són convidats a les reunions organitzades, ni a rebre per tant la subvenció corresponent, això n està bé, això és fer parts i quarts, pràctica ja habitual dels regidors del govern municipal.

Pere Calafat

UN POC DE TOT

Un poc de tot és el títol del darrer llibret d'en Llorenç Ribes, a on hi podem trobar, dites populars, coverbos, acudits i gloses, teniu aquí una mostra.

DE CAMBRERS A UN CELLER

Això era un home que se'n va anar a un celler i abans d'entrar va cridar es cambrer i digué:

- Escolta cambrer, aquí que serviu macarrons?
- Aquel cambrer era un grosser i li respongué:
- Sí senyor, aquí servim tota classe de clients.

DE CARRETERS

Això eren dos carreters (fa trenta anys va succeir). Se n'anaven a Ciutat, com foren an ets Hostalets un digué:

- Prendrem un cafè.

Entren dins un cafè i en comanen un perhom i l'amo des cafè les digué:

- Vos faig a sebre que per aquí cada cafè val un valló. (Aleshores pes pobles valien deu cèntims).

- Bé -digueren aquells carraters- duis-ne dos. L'amo los ho duu i quan les se calaven un trobà una mosca dins es seu i digué tot cremat:

- Batualmon, un valló i una mosca!

L'amo que estava darrera es tasser se pensà que se'n reien d'ell.

L'amo contestà amb veu aspre:

- De pardal! O per un valló hi volies un endiot?.

DEMOGRAFIA

NAIXEMENTS

Carles Álvarez Trujillo, 01-01-90
Pau Joan Sala Grau, 30-12-89
Pere Josep Vich Cañellas, 13-01-90
Bartomeu Cañellas Cabot, 26-01-90

DEFUNCIONS

Antònia Aina Matas Orell, (05-10-1905) (02-01-1990)
Maria de los Ángeles Garzón Castro, (19-10-1912) (09-01-1990)
Maties Calafat Mas, (19-09-1902) (10-01-1990)

CAIXA DE PENSIONS

"la Caixa"

EN POQUES PARAULES

SENSE LLUM

Durant el transcurs de la nit del dia 21 al 22 de gener gairebé més de mig poble és quedà sense fluxe elèctric i completament a les fosques, com a conseqüència d'una avaria a un dels cables conductors principals. L'apagada començà a les 11 del vespre, amb algunes enceses intermitents. Devers les dotze bona part de la vila recuperarà la llum però la resta de la vila i els hostals no la recuperaven pràcticament fins última hora de l'horabaixa del dia 22, i fins i tot no es recuperarà de tot la potència fins l'endemà a bona part dels hostals. Es suposa que l'avaría devia ser grossa i important, degut al temps que de tècnics de Gesa precisaren per restablir el fluxe.

CAN XIC

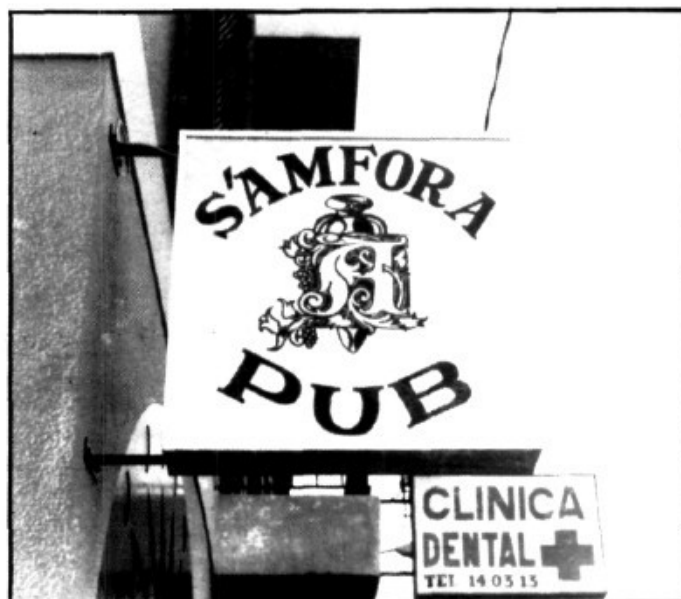
Una tradicional i històrica ferreteria de Pòrtol, «Can Xic» ha obert un local comercial als carrers de l'hort d'en mates. Retolat a fora «Can Xic» se'ns obrí un amplíssim local comercial amb soterrani, planta baixa i primer pis. Un es pot trobar des de ferreteria, làmpares, mobles, electrodomèstics, etc. la inauguració amb degustació inclosa fou el divendres 26 de gener a la nit. Un nou comerç a la nostra vila regentat per un jove.

NOU BAR

Recollim el rumor de la possible apertura d'un nou bar als voltants de l'antic escorxador, i sembla que serà cert ja que dit tema ja s'ha tramitat a la Casa de la Vila. Segurament properament ja s'hi podran fer copes i cafès.

CANVI A S'ÀMFORA

De savis és rectificar, i nogens menys hen de dir ben feta la rectificació que els propietaris han fet al rètol «S'Àmfora», canviant la **n** per la **m**, i afegint l'h a amburgueseria. D'altra banda informam que un dels propietaris del pub ha comunicat a la redacció de «Coanegra» que l'espai de la porxada és de la seva propietat i no d'ús públic, i que si tomaren una paret inicial fou per petició dels veïnats i no de l'Ajuntament, i que allà ells poden fer el que volen. D'aquesta manera ens contesten els interrogants que es formularen el número anterior. Ara hi ha instal·lat una moqueta verda tipus gespa. De tota manera sobre gustos... n'hi ha de millors.

CAÇAR A COLL

Durant un dissabte del mes de gener acudia a Santa Maria del Camí un eurodiputat d'un país nord d'Europa per informar-se de la caça a coll i comprovar «in situ» la modalitat de caça selectiva amb filats. Per la qual cosa es desplaçà fins a Son Seguí, on acompanyat per caçadors de Santa Maria i de Mallorca es va fer una demostració, i acabà amb una bona sopada. Sembla que aquest euridiputat ha de realitzar un informe d'aquesta modalitat de caça per a presentar-lo al Parlament Europeu ubicat a Estrasburg.

CAMPIONAT DE TRUC

Al tercer campionat de Mallorca de truc, s'inscriviren la Societat de Caçadors i Can Beia. Actualment ja ha finalitzat la primera fase, i les dues primeres parelles de cada grup competiran amb parelles de Consell i Alaró i voltants. Informarem dels resultats de la segona fase.

magatzem de materials de construcció

GAMUNDI

Gabriel Mesquida, 1 - Tel. 62 02 30

cafeteria - bar Comerç

local climatitzat
gelats - refrescs - tapes
un local ample i confortable per a tots

Plaça dels Hostals, 27 - 29 - Tel. 62 00 29

90 AGROALIMENTÀRIA MOSTRA BALEAR D'ALIMENTACIÓ

Del 15 al 18 de Febrer

PALMA DE MALLORCA · RECINTE FERIAL DEL POLÍGON DE LLEVANT

LA MÁXIMA CALIDAD.

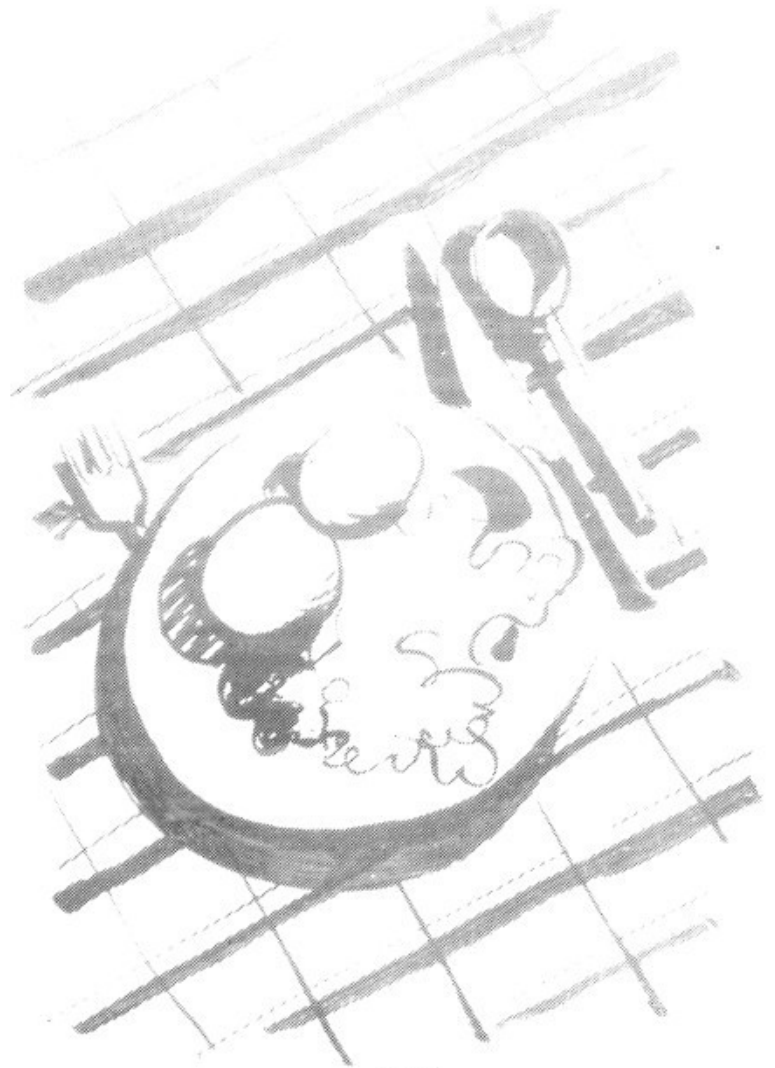
Visite AGROALIMENTARIA 90, la Mostra Balear de Alimentación, donde va a poder comprobar y degustar lo más exquisito y selecto que en materia de alimentación se hace en las islas.

La Feria está servida.

Le esperan nuestros mejores quesos, los más deliciosos caldos, embutidos y sobrasadas, nuestra incomparable repostería, la industria de la almendra más en flor que nunca...

Lo más selecto del sector alimentación reunido en una muestra inigualable. En AGROALIMENTARIA 90. Con suma calidad.

Jueves 15 y Viernes 16 · Visitantes profesionales.
Sábado 17 y Domingo 18 · Público en general.

IFEBAL
Institució Ferial de Balears

Federico García Lorca, 16 · 07014 Palma de Mallorca · ESPAÑA
Tel. (971) 45 55 00 · Fax (971) 45 12 21 · Telex. 68594 COCIN E

GOVERN BALEAR
Conselleria d'Agricultura i Pesca

CASA DE LA VILA

APROVACIÓ PROVISIONAL DE LA MODIFICACIÓ DE LES NORMES SUBSIDIÀRIES

En el Ple ordinari de l'11 de gener de 1990 s'aprovà la modificació provisional de les Normes Subsidiàries de Planejament Urbanístic, amb la finalitat de poder ubicar un polígon industrial en els terrenys de Son Llaüt. Ara l'aprovació definitiva haurà d'anar a càrrec de la Comissió Provincial d'Urbanisme, després del qual hi tornarà haver un període d'informació pública, i posteriorment s'hauran d'elaborar i aprovar un pla parcial i un projecte d'urbanització. Encara que la tramitació sigui lenta, el projecte de convertir Son Llaüt en Polígon Industrial va fent camí.

CREACIÓ DEL SERVEI D'AJUDA DOMICILIÀRIA

L'assistent social de l'Ajuntament de Santa Maria va elaborar un informe de cara a la creació per part de l'Ajuntament d'un Servei d'Ajuda Domiciliària, consistent en l'ajuda a famílies, persones que viuen totes soles o amb dificultats, que per mor de la seva edat, deficiències físiques, psíquiques, o d'altre caràcter no es poden valer per elles mateixes.

Aquest servei serà realitzat per treballadors familiars, que haurà de contractar l'Ajuntament. Es va acordar la creació d'aquest servei i que es donàs publicitat a la contractació dels treballadors. Els treballadors familiars hauran de dur a terme uns curssets de formació per a preparar-se per a la seva feina.

Segons l'assistent Social ara per ara només hi ha apuntades tres persones que demanin aquest servei, però que a mesura que la gent se n'adoni pot ésser que n'hi hagi més.

El batle va dir que el responsable polític d'aquest servei serà en Gabriel Mesquida.

EXEMPCIÓ DE L'IMPOST DELS VEHICLES DE TRACCIÓ MECÀNICA ALS TRACTORS, REMOLCS, SEMRREMOLCS, I MAQUINÀRIA PROVISTS DE LA CARTILLA D'INSPECCIÓ AGRÍCOLA

Fins ara els vehicles agrícoles no pagaven aquest impost sobre els vehicles de tracció mecànica, però segons la nova llei d'Hisendes Locals podrien passar a estar gravats segons la decisió de l'Ajuntament. En conseqüència l'Ajuntament va acordar concedir l'exempció de l'impost als vehicles o maquinària amb Cartilla d'Inspecció Agrícola. Els interessats hauran de presentar una instància detallant les característiques del vehicle, matrícula i causa del benefici, i adjuntar fotocòpia de la Cartilla d'Inspecció Agrícola. Segons el cens realitzat per l'Ajuntament hi ha 163 vehicles i màquines en aquestes condicions.

EXPEDIENT DE RECONeixEMENT DE CRÈDITS: 2.300.000 PTS. MÉS EN FESTES

La modificació del Pressupost municipal de l'octubre

passat a través de la qual es passava de 7.500.000 a 10.880.000 dedicats a festes no ha bastat. En conseqüència s'ha hagut de fer un expedient de crèdits, a través dels quals es carreguen partides gastades el 1989 en el pressupost de 1990, ja que la seva dotació del 1989 s'ha acabat. Les factures del reconeixement de crèdits eren diverses, però hi destacaven un grapat de factures d'espectacles Trui que sumaven 2.336.738 pts.

L'increment del pressupost de festes és per tant de 1.336.738 pessetes més, cosa que du a un pressupost per a 1989 de 13.216.738 tan sols dedicades a festes. Aquesta nova puja va tornar sorprendre els regidors de l'oposició, que varen descobrir que es contracten actuacions sense un pressupost conegut, i que es gasta sense cap casta de control.

Amb aquesta xifra s'arriba a la conclusió que durant l'any 1989 l'ajuntament de Santa Maria ha gastat 36.210 pts. diàries en festes.

L'OPOSICIÓ DEMANA ELS MOTIUS EXISTENTS PER A LA CONCESSIÓ D'UNA PRÒRROGA A UNA L·LICÈNCIA D'OBRES CADUCADA DEL REGIDOR BARTOMEU CANYELLES

El PSM, el PSOE i el CDS demanaren quins motius havien existit per a què la Comissió de Govern concedís una pròrroga a una llicència d'obres caducada demanada pel regidor Bartomeu Canyelles.

El batle en aquest cas va haver de recórrer a dir que es concedí a aquest senyor, com es concedeix a tothom que ho demana. Després va afegir que les pròrrogues es graven amb un increment de la taxa i que per les circumstàncies que envoltaven aquest expedient, ja que s'aturà l'obra per causes imputables al contractista, s'acordà l'exempció del pagament d'aquets recàrrec, no la pròrroga.

El regidor del PP Vicenç Santandreu va dir que l'Ajuntament dóna un temps d'un any per a obres menors i dos anys per a obres majors, i que en conseqüència la llicència ja havia caducat, i per tant tocava demanar una llicència nova.

El batle va reiterar que s'havia acordat atendre les circumstàncies que concorrien en aquesta obra, i que l'acord va recaure sobre la taxa i no sobre la pròrroga.

Ilegiu i anunciau-vos
a:
coanegra

COMUNICAT DEL PSM

13.216.739 PESSETES GASTADES EN FESTES

El pressupost de l'Ajuntament de Santa Maria és un pressupost de festes. Unes festes que no se sap que costaran fins que arriben a la Casa de la Vila les factures astronòmiques. No hi ha previsió ni pressuposts previs. La Comissió de Cultura no en sap res. Ja duim 13.216.738 pessetes pegades. De totes maneres, amb aquest descontrol no seria cap sorpresa que encara arribassin factures noves.

¿És encertat que un Ajuntament amb un pressupost petit dediqui tants de doblers a festes? Doblers que s'hauran de llevar de coses ben necessàries, com la millora dels serveis, obres o de l'autèntic foment cultural (escoles, biblioteca...). Segurament el regidor encarregat, en Gabriel Mesquida, deu pensar que sí. Nosaltres pensam que és una vergonya.

Tampoc concixem les raons que l'empenyen a emparaular actuacions sense pressupost i sense firmar contractes. Ara bé, creim que estam davant unes actuacions irregulars i inexplicables. No pot esser que a finals d'any arribin unes sorprenents factures de Trui Espectacles de 2.336.738, corresponents a festes del mes de juliol (Santa Margalida). Factures que no han estat pressupostades ni responen a cap acord municipal.

Les coses no es fan bé. No hi ha un pressupost per a cada activitat, no hi ha un contracte firmat per a cada actuació, no hi ha una comissió de Cultura que supervisi els costs. Un autèntic desastre.

ELS REGIDORS TENEN BUL·LA?

Tenir bul·la és estar alliberat de complir certes obligacions. Del da-

rrer plenari deduïm que hi ha redidors que tenen bul·la en matèria d'obres. Llicències caducades es converteixen en llicències prorrogades. Es passen quatre anys de caducitat per damunt, es deixen de banda totes les normes municipals. I tot per evitar pagar una llicència municipal.

S'argumenta que la culpa de què no es fessin les obres és del contractista. I tenint en compte aquesta circumstància s'allibera al regidor en qüestió de pagar les taxes corresponents. És un argument absurd ja

que els problemes entre propietari i contractista són estrictament particulars, i en res afecten la normativa municipal.

Si es comencen a fer excepcions les lleis i les normes es converteixen en injustes. ¿Per què uns han de pagar i els altres no? Amb aquest acord la majoria del PP ha votat a favor de l'amiguisme i el favoritisme. No és estrany que l'urbanisme a Santa Maria sigui un altre caos.

Campanya de Normalització Lingüística

Els Presidents del Govern de les Illes Balears, del Consell Insular de Mallorca, del Consell Insular de Menorca i del Consell Insular d'Eivissa i Formentera i el Batle de Palma

COMUNIQUEN a tots els ciutadans que el dia 18 d'octubre de 1989 firmaren un Acord Institucional pel qual es comprometen a intensificar els seus esforços, dins les respectives institucions, per donar compliment total a les disposicions de la Llei de Normalització Lingüística, a coordinar les seves accions en una **Campanya de Normalització Lingüística de les Illes Balears** i a fer una crida conjunta a la participació dels Ajuntaments de les Illes Balears que vulguin adherir-s'hi.

En virtut d'aquest acord,

CONVOQUEN els ajuntaments, els partits polítics, els sindicats, les institucions cíviques i culturals, els mitjans de comunicació i el conjunt dels ciutadans, a fer tots plegats un esforç per donar impuls al recobrament de la llengua pròpia de les Illes Balears com a instrument normal de comunicació de la seva societat.

VOLEN il·lusionar el conjunt de la societat balear en un projecte col·lectiu encaminat a aconseguir la plena normalització lingüística de la nostra Comunitat, en un clima de concòrdia i de respecte dels drets de tots.

DEMANEN el suport i la col·laboració de tots a la **Campanya de Normalització Lingüística** que es durà a terme amb el patrocini conjunt de totes les Institucions.

Adreça provisional: Obra Cultural Balear, C/ Impremta, 1
Tels. 72 32 99 - 71 48 57 Fax: 71 93 85 07001 Palma de Mallorca

RECURS CONTRA L'ADJUDICACIÓ D'UNES OBRES D'ENLLUMENAT

SEGONS EN JOAN FORTEZA LA CONTRACTACIÓ HA ESTAT IL·LEGAL I A MÉS S'HA AGAFAT UNA OFERTA MÉS CARA QUE LA SEVA

En Joan Forteza ha interposat un recurs de reposició contra l'acord de l'Ajuntament de Santa Maria d'adjudicació de les obres d'enllumenat públic.

En Joan Forteza va esser convidat per l'Ajuntament a participar en el procediment de selecció per a la contractació, per concert directe, de les obres d'enllumenat públic de diversos carrers del poble. En Joan Forteza, en conseqüència, va concórrer amb la seva oferta econòmica. El seu pressupost era de 8.626.710 pts, però l'Ajuntament va concedir l'obra a una altra oferta de 9.367.983.

L'Ajuntament va concedir el contracte a una altra empresa. En Joan argumenta que l'Ajuntament justifica la selecció de l'altra empresa dient que és la que va fer la primera fase del projecte, i que durant aquesta fase inicial va esser necessari substituir el cable previst inicialment a efectes de poder oferir un millor servei. Aquesta substitució, segons l'Ajuntament, va encarir la instal·lació. Segons el recurs d'en Joan Forteza «És contrari a la LLei utilitzar els resultats econòmics d'una contrada anterior».

Joan Forteza diu que la seva oferta també incloïa els horaris de l'enginyer tècnic, el 15 % de despeses generals de l'empresa, el 6 % de benefici industrial i el 12 % d'IVA. L'Ajuntament havia raonat que donaven el contracte a l'altra empresa perquè «Instal·ladora Forelèctric» -l'empresa d'en Joan- no ho incorporava.

Altres arguments de l'Ajuntament sobre la necessitat d'especificar el tipus de llumàries i materials a emprar, en Joan Forteza els desfà en miques quan diu que tots aquests aspectes estan clarament descrits en el projecte aprovat. La conclusió és clara: des del punt de vista tècnic l'oferta guanyadora i l'oferta de Forelèctric són ben iguals. Però el cas és que l'oferta de l'empresa guanyadora és més cara que la d'en Joan.

Però la cosa no acaba aquí. En Joan Forteza exposa que el

batle Josep Estarelles no podia, d'acord amb la LLei de Bases de Règim Local, contractar una obra que excedeix el 5 % dels recursos ordinaris de l'Ajuntament.

Això du a què davant l'evidència de què l'acte de contractació ha estat pres per un òrgan manifestament incompetent, en Joan Forteza sol·licita la nul·litat de la resolució del 28 de desembre de 1989 a través de la qual el Batle de Santa Maria adjudicà el contracte de les obres d'enllumenat públic incloses en el Pla d'Obres i Serveis de 1989 del Consell Insular de Mallorca, a l'empresa «Instal·ladora Santa Maria», per esser contrària a dret.

N'ANTONI SANTANDREU INTERPOSA UN ALTRE RECURS: L'OBRA NO LA PODIA CONTRACTAR EL BATLE, NI HO PODIA FER A TRAVÉS DE LA CONTRACTACIÓ DIRECTA

El regidor del PSOE Antoni Santandreu ha interposat per la seva banda un altre recurs de reposició contra la mateixa resolució de la batlia. Els seus arguments són:

a) Nul·litat de ple dret del contracte per falta de competències de l'òrgan de contractació (el batle). El contracte està pressupostat en 11.547.301 pts. i s'adjudicà per 9.367.903 pts. Xifra netament superior als 5.400.000 pts. que durant l'any 1989 pot contractar directament el batle. En aquest cas l'únic òrgan competent era el ple de l'Ajuntament.

B) Nul·litat de ple dret per raó de la forma de contractació. Segons la LLei la contractació directa sols es podrà acordar en obres que no superin el 5 % dels recursos ordinaris del pressupost. En superar les obres d'enllumenat públic aquest 5 %, la contrada no s'havia de regir per les regles que regulen la contractació directa.

En Toni també demana la nul·litat de la resolució de la batlia, i la nul·litat de l'expedient administratiu, així com cada un dels actes administratius que el conformen.

Estudi
fotogràfic

Llorenç

Frontera

Plaça Hostals, 44
SANTA MARIA DEL CAMÍ

Tel. 14 00 52

GALERIA CA'N BRAHÓ

MARCS
QUADRES
MOTLURES

Quarter V^a
Tel. 62 01 26

NIELS NORGAARD

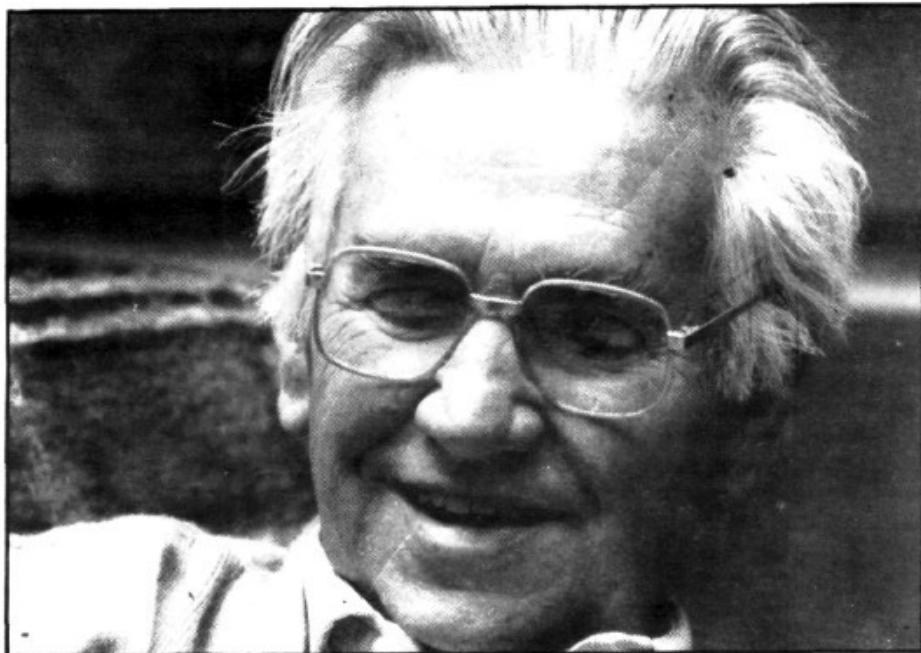
MELSION ROSSELLÓ I SIMONET, UNA VIDA CONSAGRADA A L'ENSENYAMENT

Don Melsion Rosselló somniava durant la seva joventut, quan era estudiant de magisteri, que en acabar la carrera obtindria una plaça de mestre a un poble de Mallorca, un poble tranquil on podria veure passar els dies disfrutant de la pau en el medi rural, treballant de manera esforçada però anònima.

Però Don Melsion no va poder veure complert aquesta aspiració tan transparent i aparentment abastable. A la llarga ha resultat que tota la seva llarga tasca docent s'ha desenvolupat fins el mateix dia de la seva jubilació a la ciutat. Tanmateix, alguna cosa s'ha fet realitat d'aquella antiga intenció, perquè Don Melsion habita un barri que, tot i estar situat al bell mig de la zona de l'eixample ciutadà, conserva les característiques d'un poble, amb poc trànsit, carrers estrets i vivendes unifamiliars, com una illa tranquil·la enmig de la voràgine de la vida urbana.

Ell habita amb la seva família una casa que només consta de planta baixa i on, almenys durant el temps que durà la nostra visita, hi regna una calma contagiosa, i on només de mirar com crema la llenya a la foganya ja n'hi ha per omplir una tarda. Tot sembla íntim i anònim en consonància amb l'antic somni del vell mestre, un home a qui causa pànic l'excessiva publicitat, que es sent incòmode quan no li queda altre remei que figurar, que no aspira a sobreviure en la memòria dels homes sino que només aspira a passar desapercebut dedicant els seus dies a la família, a l'excursionisme que ha estat la seva passió de sempre i, suposam, als records, no tots alegres sinó també algun de pregonament amarg.

Ès per això que la notícia que anunciàvem al passat número de la nostra revista en què el seu nom figurava com el designat per acord de tots els grups polítics municipals per donar nom al Col·legi Públic de Santa Maria l'agafà totalment de sorpresa. Ell, tan poc amic que li retin homenatges, accepta aquest de bon grat i apreciànt-lo en allò que representa, però res més lluny de la seva voluntat que propiciar aquesta mena de reconeixements a la seva persona. «En certa ocasió», ens comenta, «vaig rebre una carta de l'administració pública on em deien que essent jo una

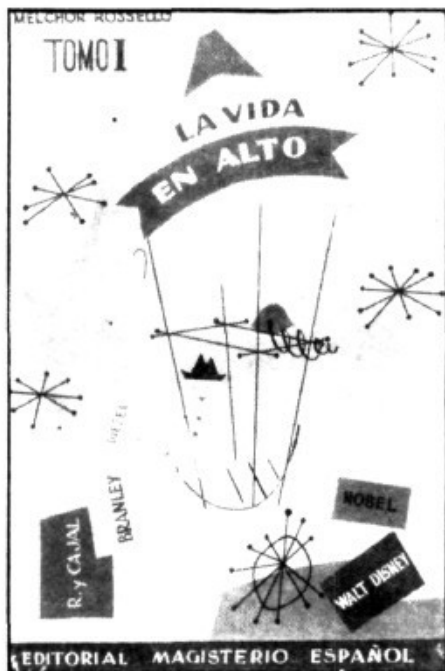
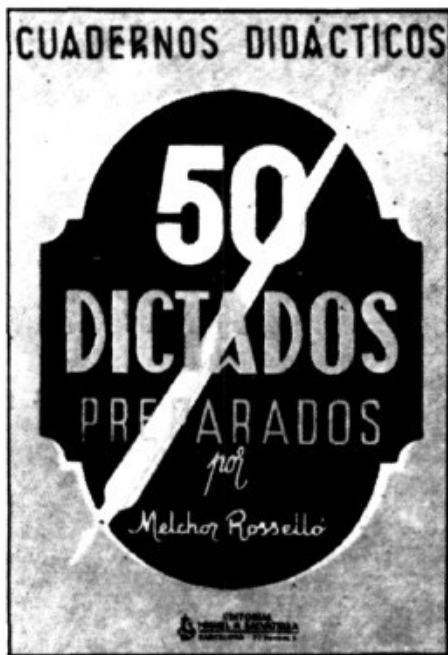
de les persones que podia obtenir la medalla d'Alfonso X el Sabio havia d'enviar urgentment el meu currículum al Ministeri. Encara ara l'esperen, el meu currículum».

Don Melsion Rosselló i Simonet va néixer a Santa Maria del Camí, al carrer Llarg, i tot i que de nin ja va passar a residir a Ciutat amb la seva família, els anys que passà a la nostra vila varen influir probablement en l'atracció pel medi rural en contraposició a la complicada vida urbana. El record més viu i més fresc que té d'aquest període de la seva vida fa referència a l'escola del capellà don Pere Peu, que estava situada cap allà els anys vint al mateix carrer Llarg. «No hi entràvem de fet pel carrer Llarg», va contant Don Melsion, «sinó per darrera, per la placeta que em sembla que es diu del Rossinyol. L'escola constava d'una aula magníficament assolellada. Era molt agradable. A les tardes s'hi feia un profund silenci que sols s'interrumpia de tant en tant quan tocaven de mort i aleshores tots els nins esclataven en uns grans xiscles d'alegria, perquè significava que el capellà hauria d'anar a l'ofici i que ens deixaria sols amb la criada, que sempre ens contava rondalles i ens ho feia passar molt bé. El capellà era un bon home i ens tractava paternalment. No ens pegava mai, en

tenia prou de tenir sempre damunt la taula unes escorretjades: allò bastava per garantir el bon comportament dels alumnes.»

Però aquella situació no durà gaire. El trasllat de la seva família a Palma suposà per a ell la tragèdia d'haver de canviar aquella senzilla escola de poble per una altra de gran i massificada a la qual no sabia adaptar-se. «Per començar, les classes eren en castellà, idioma que jo no dominava perquè els únics coneixements de castellà que jo tenia els havia adquirits assistint cada setmana a les sessions de cinema de Can Perot. Un dia dins la classe jo vaig dir una burrada... em sembla que en lloc de dir «sombbrero» vaig dir «capello» i tothom se'n va fer un fart de riure's de mi. Va ser molt desagradable i no ho he oblidat.»

Per sort va passar després al Col·legi «Cervantes», dirigit pel socialista Andreu Crespí, i allà va poder seguir els seus estudis gaudint d'un millor ambient, fins que ingressà a l'Escola Normal per cursar Magisteri. «A la Normal vaig seguir el Pla de Mestres de la República», segueix explicant don Melsion, «i vaig poder viure el gran interès i la gran il·lusió que tenia la República

de cara a la bona formació dels mestres. Per citar un exemple diré que en els tres anys que duraren els meus estudis on vaig tenir mai altre professor que no fos el mateix catedràtic titular de l'assignatura. D'altra banda, l'Escola Normal era aleshores el veritable centre cultural de Ciutat. Per desgràcia després de la guerra no en quedà ni rastre de totes aquelles il·lusions que teníem, molts de professors varen ser afusellats i d'altres varen perdre la carrera. M'estim més no parlar-ne. Jo no vaig haver d'anar a la guerra, com dos germans meus que hi moriren, però en acabar va resultar que com que jo no tenia «méritos militares» vaig quedar dels darrers a l'hora d'obtenir un destí a pesar que les meves notes durant la carrera havien estat excel·lents.»

Això l'obligà a traslladar-se a Barcelona per aprovar unes oposicions que li permetessin obtenir plaça a Palma en uns moments molts delicats perquè els alemanys havien arribat als Pirineus i ningú sabia com acabaria la cosa. Una vegada obtinguda la plaça fou enviat a l'Escola Graduada de Palma, actualment dita Col·legi Públic Gabriel Alzamora, on hi exercí el Magisteri per un període proper als vint anys. «Aquella va ser la millor època de la meua vida», reconeix ell, «perquè vaig tenir l'oportunitat de dedicar-me a la docència amb tota intensitat i amb al·lots ja grandets. El fet de saber que per a la majoria d'aquells nins aquells estudis serien l'únic bagatge educatiu que podrien fer servir a la vida m'obligava moralment a procurar fer una bona feina amb ells. Ara m'enorgulleix comprovar com alguns d'ells s'han pogut situar bé a la vida. Gràcies a les bones relacions que tenia amb el

Pare Ventura, director del Patronat Obrer, vàrem poder fer que els alumnes més avançats de la nostra escola fossin acceptats al Col·legi de Montision per cursar de franc el Batxillerat, atés que els nostres eren nins que pertanyien a famílies sense molts de recursos econòmics. De fet, amb això els Jesuïtes ens feien un favor, perquè a pesar que hi havia una llei que els obligava a dedicar un percentatge de les seves places a alumnes sense recursos normalment les reservaven pel fill de la portera o similars. He de dir també que en aquesta època em va suposar un gran estímul el que m'oferí un inspector que visità l'escola, don José Blat, el qual va quedar molt ben impressionat amb la nostra tasca i em va animar moltíssim.»

Va sortir després a oposició la plaça de Regent de l'Escola Anxa a la Normal que havia ocupat don Miquel Porcel, per a qui don Melsion fa temps que en reclama un merescut homenatge. «Va ser una oposició molt desagradable», diu, «com totes aquelles que es convoquen per ocupar una plaça única, però vaig aprovar-la, i d'aquesta manera vaig veure'm, amb només trenta-nou anys, successor de Porcel. El càrrec suposava exercir al mateix temps com a professor de pràctiques dels tres cursos de Magisteri i com a director de l'Escola Anxa. Vaig posar-me a treballar amb tota l'ànima amb l'avantatge de poder fer-ho en bones condicions perquè només hi havia uns vint-i-cinc alumnes per curs de Magisteri la qual cosa permetia un tracte molt personalitzat. Pel que fa a l'Escola Anxa, durant la meua etapa vaig tenir la sort de poder comptar amb mestres de reconeguda categoria que donaren un gran prestigi a

l'escola.»

Però amb els anys arribà la massificació a l'universitat que dificultava la possibilitat d'oferir un ensenyament de qualitat i don Melsion, que ja no era tan jove, decidí de deixar-ho i jubilar-se després de quaranta-cinc anys de serveis. Preveia un empitjorament de les condicions en què s'hauria de desenvolupar la tasca docent, que s'ha vist confirmat plenament en la seva opinió, i s'estimà més de viure dedicat a les seves aficions de sempre amb tota tranquil·litat. Per desgràcia, la mort d'un fill trencà en bona part aquestes expectatives.

Don Melsion recorda els seus alumnes de Santa Maria amb gran afecte, com és el cas del batle Josep Estarelles que fou, per cert, un dels més brillants, en Sebastià Pastor, que també va ser un alumne notable, n'Andreu Bestard, en Sebastià i en Pere Crespí, en Miquel Salom...

Però, com ja hem esmentat abans, no podem oblidar una altra vessant en la vida del nostre entrevistat: el seu amor per la natura i l'excursionisme, que el portà a la publicació, juntament amb el seu soci i company Jesús Garcia Pastor, de les «Rutes amagades de Mallorca», una col·lecció de la qual per desgràcia sembla trobar-se bloquejada la possibilitat de futures reedicions que ben segur comptarien amb el favor del públic. Ens explica les circumstàncies de la sobtada interrupció de les «Rutes», la darrera de les quals tenia per protagonista a l'ermita de Son Seguí: «Un diumenge anàrem a fer la ruta de l'ermita de Santa Maria. Record que estàvem de molt bon humor perquè havia aparegut un article d'en

PERRUQUERIA
MIQUEL SASTRE

EL DARRER EN MODA
PEL CABELL

*Tractaments capilars
*Centre anticaiguda

SABEM DE MODA
SABEM DE CABELL

Bisbe Perelló, 4   Santa Maria

Jesús Jurado al Diario de Mallorca alabant la nostra feina en relació a les «Rutes». Per nosaltres era una satisfacció que es reconegués l'esforç que féiem amb les «Rutes», que nosaltres mateixos editàvem amb els doblers de la nostra butxaca pagant amb el que en treiem d'una el que costava la següent. Doncs va resultar que aquella nit telefonaren en Jesús, co-autor i co-editor de les «Rutes», que a Madrid havia mort una filla seva en accident. Aleshores ell decidí de no seguir endavant amb aquell treball i d'aleshores a ençà no se n'han fet més edicions.»

Encara li agrada cada diumenge anar

per la muntanya i encara s'hi perd, després de tants d'anys de recórrer els seus racons. Els seus setanta-tres anys no són un impediment. Segueix lligat a la nostra vila a través dels seus ex-alumnes, a través de la nostra revista de la qual és subscriptor i a través del record dels seus parents i dels seus amics santamariers més íntims, alguns d'ells morts prematurament com en Guillem Canyelles, l'amo en Joan de cas Ferrer, en Pere Crespí, en Pep Verd... Tanmateix a partir d'ara els lligams amb la nostra vila seran forçosament més estrets amb el seu nom designant en nostre Col·legi Públic. Ell encara protesta i diu que

n'hi ha d'altres que probablement ho mereixien més, com el mestre Miralles, de qui deien que veient firmar els seus alumnes es podia dir si havien anat a escola amb ell, o el mateix Josep Estarrelles que dedicà molts d'anys a la docència a la nostra vila. Sigui com sigui ha estat ell l'escollit per unanimitat i no oculta la seva satisfacció perquè és un d'aquests honors que, com ell diu, «si de cas el te fan és quan un ja és mort». Enhorabona i que ho pogueu veure molts d'anys.

Textes: J. Serra

Fotos: R. Pizà i cedides per D. Melsion Rosselló

CONSPORT

AUXILIAR CONSTRUCCIÓ

PISCINES - TENNIS - XALETS - SAUNES - COMPLEMENTS

Mateu Juan Matas

DIRECTOR

Barceló i Combis, 10

PALMA DE MALLORCA

Telèfon 46 52 11

VINS RUBI
ELABORACIÓ PRÒPIA

Celler:

Bartomeu Simonet, 4 - Tel. 62 00 68

CALAIX D'IMATGES

MIQUEL JOAN MESQUIDA «ES MUNICIPAL»

En Miquel Joan no ha de mestèr carta de presentació, és de sobres conegut per tota la gent del poble, sia de l'estat que sia. En Miquel és i serà «es municipal», fou el primer de la història del poble i durant molts d'anys l'únic policia municipal.

És un home ferm dematiner, ben prest, abans de trenc d'alba ja volteja pel poble, entra a fer el primer cafè del dia sobretot a Can Carol, i prest ja és a la Casa de la Vila. On li donen feines, la primera cuidar el pas dels nins que van a l'escola -d'entrada i de sortida-, repartir burocràcia municipal, avisos, etc. El municipal és el braç al carrer de la Casa de la Vila, i des de que no hi ha saig ha assumit les seves funcions. El saig, quina llàstima!, hem perdut una de les institucions pròpies i diferenciadores de la nostra personalitat col·lectiva, no debades som un poble que perd la seva identitat cultural tira a tira, a cops de televisió, telefax, ordinadors, etc. Caldria recuperar el terme saig, i els municipals en lloc de dir-se

Una excursió a s'avenc de Son Pou, el diumenge de passió d'un any dels seixanta. D'esquerra a dreta: Gabriel Vich, Miquel Joan, Jaume Rosselló i Mateu Morro

municipals es diguessin satjos.

Miquel anà a l'escoleta, on hi anaven els nins de 7, 8 i 9 anys i després a Can Capó.

Acabada la primària començà a fer feina de manobre de picapedrer, després el servici. I devers l'any 1950 entrà a la Societat de Tràmvijs de

Palma, on feu primer de cobrador i després el destinaren el magatzem. Malauradament abans de 1970 es suprimiren els tràmvijs. Però el 1971 ja era policia municipal a l'Ajuntament de Santa Maria del Camí. De llavors a ara ha acomplert la seva tasca, ara en Miquel té seixanta-un anys.

Sempre li ha estirat tot el que és santamarier, coneix cada pam del poble i ben crec que el defensaria a les totes i amb força sentiment. De jove va tenir curolles amb el món del teatre quan amb un grup d'afecionats durant uns quatre anys escenificaren obres, ell feia d'apuntador. El grup assajava al saló de Can Carol, i solien escenificar les peces al Cinema Ideal, fou als finals dels anys cinquanta.

Abans havia fet de rei a la Qualcada, i el dia dels reis al matí formaven comparèixer els reis per repartir davant

El grup d'afecionats a la comèdia després de la representació de: «Ses Coves de Galdent». D'esquerra a dreta, drets: Sebastià Quetglas, Pere Pizà, Miquel Roig, Antònia Xorriga, Xesc Canyelles, Coloma Xicona i Pep Sans; acotats: Llorenç Sans, Maties «Jai», Miquel Joan i Joan Roig. Devers l'any 1958

Instantània datada el dia 15 de novembre de 1935 a l'Escoleta els nins tenien de 7 a 9 anys, la professora era Sor Magdalena del Redemptor. D'esquerra a dreta, drets: Guillem Martorell, Biel de Can Petit, Jaume Calafat, Nicolau Pizà «Colavet», Rafel Florit, Miquel Joan, Salvador Colombàs, Mossèn Josep Capó, Tolo Simonet i Josep «Xela»; asseguts: Biel Canyelles, Llorenç Calafat, Perico Joan, Perico Crespi, Rafel Clar, Vicenç Pastor i Joan Ramis.

l'església les juguetes als nins.

Miquel també té cura de les seves terres. S'aixeca dejor. Una persona jovial i amant, rera les ulleres i la cara envermellida hi ha sempre una rialla, una salutació, unes paraules. Sempre saluda i té tema de conversa. Sens dubte que coneix tot el poble i a totes les persones, la seva feina al carrer i el seu caràcter comunicatiu li ho faciliten. En Miquel serà sempre

el «Municipal».

El veig els diumenges pel Mercat, a la carretera quan no venien els de tràfic, els dies de festes, per la fira, Santa Margalida i a les carrosses de setembre; ben ell, amb l'uniforme. Repartint papers de la casa de la vila. Assegut al bar o vora el tasser. Sempre content sempre parlant.

BC

Miquel Joan als 20 anys

MOBILIARI EN ACCIÓ

Quan entrem per primera vegada a una casa, veim i miram moltes coses, emperò després just en recordam algunes o fins i tot, just recordam les impressions que ens fan, no debades portam la màquina de retratar.

Aquest pic, ha estat sobretot el mobiliari, el que ens ha

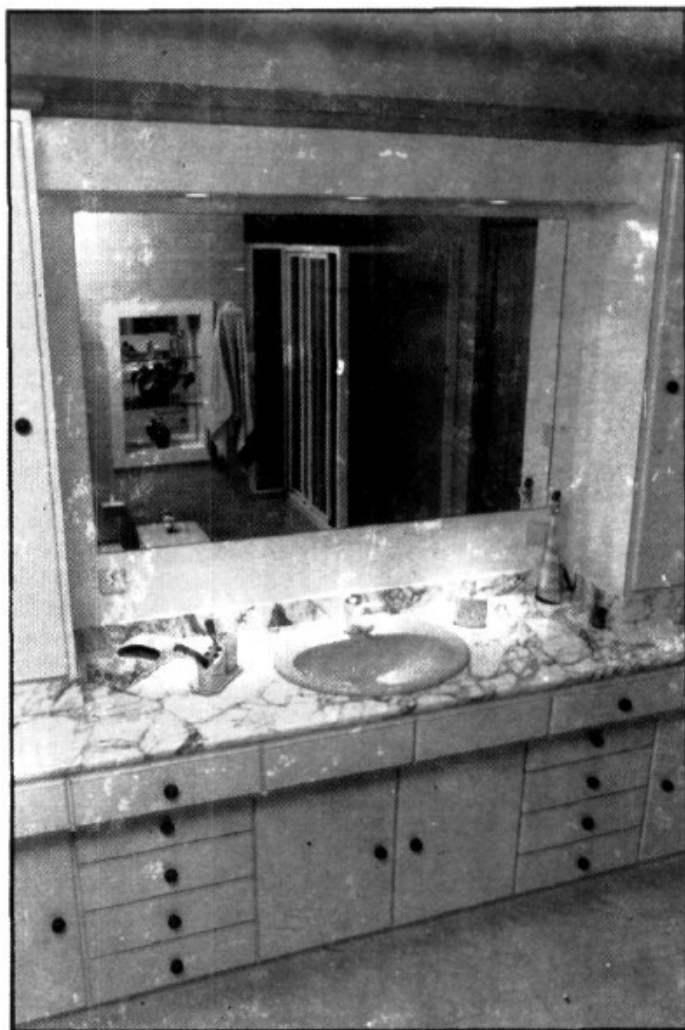
quedat a la memòria.

Ja a l'entrada, ens trobam un avançament del que més enavant veurem. Una butaca grossa, de ferro i cuir negre, el davant un moble peculiar, de color negre amb un escudeller també negre al devora, per entendre'ns, un moble modern.

La sala, grossa i ampla, amb un sofàs formant una cantonada, al mig una tauleta amb la part superior de vidre igualment que l'ovalada que a l'atra part de la casa hi ha.

Els baixos de les taules, robusts i gruixats i de color negre, donant cos a la transperència superior, el vidre té moltes propietats, dóna amplitud, decora i deixa veure, pentura un poc massa delicat, la resta de mobles i cadires també negres, de formes geomètriques agressives i lineals, repareu les respalles de les cadires.

La cuina o cuina-menajdor, ja que estan unides per una gran obertura on aviat hi haurà un tasser, podem apreciar a la fotografia que tot és blanc o negre, els mobles volten per les tres parets de la cuina les cadires i taula també totalment negres, amb un rameller al damunt, amb el cossioll blanc, aquesta cuina molt espaiosa, torna posar de relleu la comoditat de mejar a la cuina, a just devora una làmpara ventilador resoldrà el problema de la calor a l'estiu.

Sa Perxa

tota casta d' embotits,
formatges i patés
pollastres a l' ast

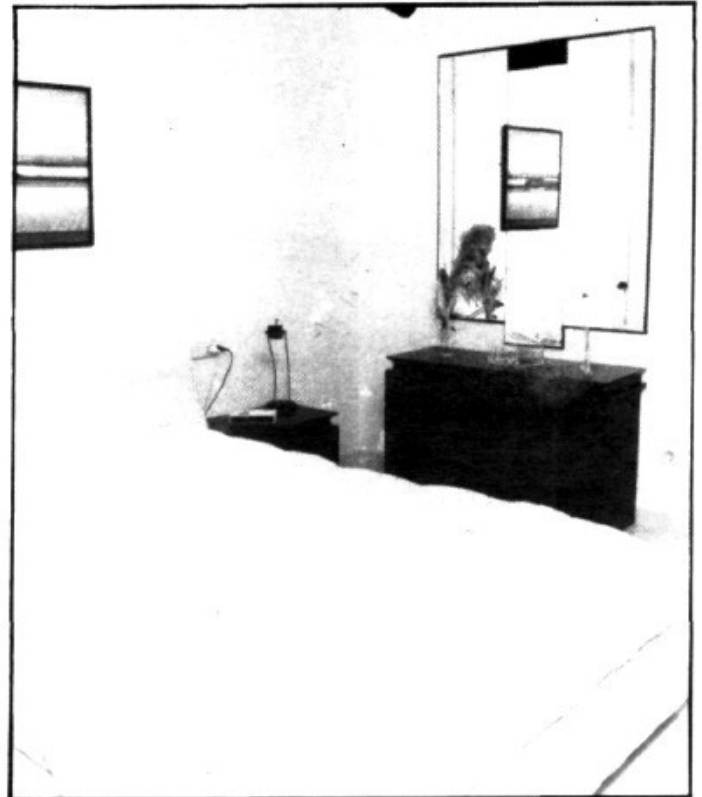
Tel. 62 11 17

Al bany rompent amb la rutina bicolor, les peces sanitàries de color rosa i el moble on hi ha el rentador altre cop blanc amb els poms dels calaixos negres, les rajoles formant reixes i sangles, apagades per la palidesa dels colors. Té dues portes, una que dona a al casa i l'altra directament al dormitori.

A la cambra, un llit senzill, sense complicacions ni capçal a la part dels peus, mostrant només material tèxtil. Els mobles que tampoc traicionen els del reste de la casa. El comodí és com un cup, amb la part superior mòbil, i gràcies a uns braços metàlics es converteix en una tauleta, que passa part damunt el llit, que en cas de tenir temps i qualcú que el te dugui, pots berenar al llit. Just damunt del llit un quadre amb les vases primes i negres iguals dels demés i la làmina de colors suaus i línees rectes, altre cop crida l'atenció la làmpara, aquest cop és un mòbil, que deixa dirigir la llum cap on es vol la llum sempre difusa.

Ens acomiadam d'en Maties Canyelles i na Maria Vich, amb un martini a la mà, asseguts còmodament entre aquests mobles cridaners que tant contrasten en la blancura del trispol, parets i sòtil.

Texte: Pere Calafat
Fotos: Rafel Pizà

CONFECCIONS

VICH

MODA JOVE

AUTÈNTICA SOBRASSADA
MALLORQUINA

C/. Bernat de Sta. Eugènia, 104
carretera Palma - Inca
Santa Maria del Camí
07320 - MALLORCA
Tel. 62 01 44

SANTA MARIA FA NORANTA ANYS

ENTREVISTA A ANTÒNIA CANALS PERELLÓ «ROMA»

Durant molts d'anys es va considerar la història de la humanitat com la història, dels governants, dels aristòcrates. Avui sabem que això sols és una petita part de la nostra història. La història real és la vida de la gent, les condicions d'existència de la gent del poble, de la gent senzilla, de la gent que fins ara mai havia comptat en els llibres de la història.

Com una petita aportació al coneixement de la història de la vida quotidiana de la gent de Santa Maria durant la primera meitat del segle XX, des de la vida concreta d'una dona, publicam aquesta entrevista a n'Antònia «Roma».

Quan va néixer n'Antònia Canals, a una casa de Sa Vileta, ara fa més de noranta anys, el segle XIX feia el darrer badall. La seva vida, és la vida d'una dona que ha fet molta feina per surar la seva família, ja que el seu home va emmalaltir de jove.

Dotada de bona memòria, pot descabellar família per família, carrer per carrer, persona per persona, la petita història del nostre poble. Aquesta entrevista, realitzada en diversos moments, reprodueix estrictament les respostes de l'entrevistada.

INFÀNCIA, ESCOLA, TREBALL I CASAMENT

- Com eren es batejos?

- Quan hi havia un bateig feien una palangana amb confits, dolces, galletes... Confits grossos, però no feien res. En es padrins les daven sopar. Els ba-

tiaven qualsevol dia.

- Vos n'enrecordau de sa vostra joventut, de sa vostra infància?

- Sa infància la vàrem passar bé a ca nostra. Doncs com jo, a n'es 82 anys, que saben lletra, no n'hi ha moltes a Santa Maria. Anaven a aprendre ses oracions i no havien anat a escola mai. Anaven a fer feina molt petites, a coir oliva, anaven per tetes... Però munpare volia que sapiguéssim fer una carta. Tots vàrem anar a escola un poc.

Hi havia molta misèria. N'he vista molta de misèria. Un homo bo gonyava dues pessetes: un jornalero. A sa serradora de Can Cases no gonyaven més de dues pessetes.

- Com saludaven es nins es seus pares?

- Es nins quan arribaven es pares, i a sa mare: a besar màns. Quan tornava de costura, «dóna sa mà a besar» deien. Cada vegada que entraves i cada vegada que sorties. Ara donen besos i llavó deien «voleu dar sa mà a besar?». Es gendres ho feien a n'es sogres es dia que se casaven. I quan s'havien casat se giraven i besaven ses màns.

- Vàreu anar a escola?

- Sí, i ben molta idea que hi duia, i ben molta lletra que sabia, i vaja, llavó no era com ara. Sabia molta lletra i quan vaig sobre sumar, com que érem vuit i jo havia d'ajudar a mumare i cada dia mumpare, com que traginava llenya de pes Cabàs i de per aquí, i l'havia de dur a Inca i Alaró, i perquè no vengués allà, a Sa Vileta, jo cada dia -o jo o un altre- li duiem es berenar a Can Mort.

Feia de carreter. Traginava feixines en es forns.

Sortia a les deu anava a donar sa lliçó, anava a escola i fins me vaig atrevir a fugir sense dir res, hi duia molta d'idea a anar a escola, i mumare m'havia de mester i m'havia de venir a cercar a s'escola perquè ja era hora de dur-me'n es dinar, i me pegava!, perquè li havia fuita sense dir res.

- Què fèieu a Ca Ses Monges?

- Es dematí, un temps, a ca ses monges mos feien llegir i escriure un poc i, vaja, no mos feien dir oracions ni res. Però es capvespre fèiem feina, randa, o sa feina que volfem fer, i oracions i passar el rosari. No mos feien llegir ni escriure ets horabaixes. Mos feien llegir, com érem més grandetes mos feien fer dictats, mos feien fer copiats...

Hi vaig anar molt de temps, no hi anava seguit. Es dies que mumare no m'havia de mester. Llavó com vaig acabar d'anar-hi de tot així, encara es diumenges per ses que hi volien anar, feien escola dominical, i t'explicaven coses saps, no et feien llegir ni escriure, però coses de ses monges, i contaven coses de sa història sagrada, o un exemple. I llavó mos n'anàrem fins a Can Fuster, es diumenges, o un poc més enfora, i tornàvem arrera, i cadascú a ca seva si hi volia anar.

I llavó també, ben gran, ben gran, 12 ò 13 anys, jo i tothom, es diumenges horabaixa, hi havia doctrina dins l'església. Se componien un parell dins cada capella i monges i dones beates d'aqueixes grans mos feien dir oracions. Les mos ensenyaven. Jo les sabia totes.

passatemps
articles per a esports

futbol, bàsquet,
tenis, pesca...

Marqués de Fuensanta, 35
07320 SANTA MARIA (Mallorca)

Joan i Maria

PERRUQUERS

Antoni Gelabert, 18 - Tel. 62 06 81

N'Antònia és la més gran, entre son pare i sa mare

No hi havia cines, no hi havia balls, ni res.

- Quins joçs teníeu idò es nins en aquell temps?.

- Es nins, jo t'ho diré. Ses capses de mixtos tenien figures, però no explicaven ses coses que ara si és un moix explica'n, i si és una carretel-la diuen que és d'aquell temps i això, no. Tenien un monigote, figurotes, se deien «retrats», i d'aquells retrats es posaven a sa paret, un perhom, un perhom, i amb un mac pegaven en aquell munt quan estava compost, i es qui l'escampava aquells retrats eren seus.

Bolles, bolles... I ses al·lotes llavó també hi havia unes güies que tenien es cap de colors, una de colar de rosa, una vermella, i per una güia d'aqueixes... Feien un caramull de terra, en aquest caramull de terra hi feien dues siquietes, i dins cada siquieta hi posaven una güia, el tornaven acaramullar, i amb un mac tiraven, si les destapaves eren teves, i si no les destapaves tirava un altre. Jo sempre anava a ca na Sineu, sa mare des capellà Sineu, que tenia una botiga a Can Colom.

I juli, i llavó hi havia una cosa que deien jos-jos. I coses d'aqueixes eren es divertiments. I passetges, ets al·lots

feien passetges. No vulguis sebre quina guerra se movia qualche vegada. Idò, i no hi havia res més. I anar a fer una berenada amb ses monges damunt Es Coscois, o a s'Ermita, de tant en tant...

- I vos n'enrecordau des primer futbol que hi va haver a Santa Maria?.

- Sí, i hi vaig anar. Vaig anar allà enmig a Can Paliva. Es meu homo va fer sa caseta. Era de Can Paliva aqueixa terra a davant can Cadufa, però allà deçà, endinset de sa carretera, allà deçà de ses vies, i tot era un terrós i tot eren figures, i que sé jo, si, hi vaig anar, i saps que fa? 60 anys.

D'allà va passar per mi a Sa Vileta, a un bocí de terra d'aquest de Son Sureda, i llavó se varen barellar i les va treure, i de Sa Vileta per mi va passar a Sa Pista.

- A on vàreu fer feina vos primera-ment quan éreu petita?.

- Sa primeva feina que vaig fer va ser s'any que vaig combregar, que hi va haver un espletarro d'oliva. Vaig combregar a 10 anys. Era Sa Fira i encara cuïen. I tot es poble va anar a coir. Tot es poble. Dones casades i dones... i al·lots beneits, tots, tothom va anar a coir. I jo també hi vaig anar, amb so meu germà Miquel, i tots es veïnats de

per Sa Vileta, en Monserrat Devertit i en Pep devertit, i en Rafel i tots aquests. Madó Putxa, na Maria Llavurina qui era una dona que no era de fiança perquè no tenia es cap bé, i si li feien la contrària l'agafava pes coll, i vaja, tot es poble. Tota la via i tot Fora Vila. Era Sa Fira i encara coïem i per a Pasco mos donaren una botella d'oli verjo a tots. I encara si no haguessin tomat s'oliva no haguessin acabat de coir. I axiò va esser lo primer que vaig fer.

- A on anàveu?.

- A Son Torrella. No hi vaig tornar. Llavó jo estava molt per ca nostra perquè érem vuit. I llavó quan vaig esser més grandeta vaig anar a cosir un poc a ca n'Àngela Corista, una dona vella. I també vaig anar a ca na Cebil·la. Vaig anar un poc a Sa Fàbrica de més gran. A can Mort posaren una espardenyeria i també hi vaig anar un poc, a fer espardenyas, a cosir-les i...

- Es festejar com era un temps?.

- Mira. No era com ara. No te n'aves tot sol. Sa mare darrera, o una germana. I havien de demanar per entrar en aquella casa i d'aquella manera.

- Què feien quan es casaven?.

- Quan jo em vaig casar fèrem xico-

lati i ensimades. però n'hi havia que feien dinar. Mon pare va fer dinar i berenar. Sa Madona des Forn va fer dinar i berenar. Mataven un xot. Llavó se posaren a fer xicolati, però a ca seva. No anaven a enlloc ni a retratar.

MORT I MALALTIES

- I quan es morien?
- He vist ploradores a Can Pereta. Llogaven una dona i estava sempre devora es mort. Ho he vist sempre emperò. Però no et pensis que fes uns grans plors. Seia sempre sullà. A cases riques: Can Ginyol, Son Bieló...

Es vespres els donaven de beure en es des mort, amb unes botelles que em

feien un oi, amb so coll estret. S'ha perdut això, emperò. Feien panadees en ets homes, abans de dur-se'n es mort. Em penc.

Es temps des grip les se'n duen sense passar el rosari ni res. A ca nostra va venir es capellà, però es de Son Pou era veïnat, però tant un com s'altre el se n'havien de dur de quatres, a espatles.

Es cotxo el varen fer... Es primer mort que se'n varen dur en cotxo va esser una que li deien Madó Gavatxona, germana des Perrussois vells, que estava a Fora Vila, i es segon va esser una al-lota de Ca na Vinyes.

- Sa gent se moria per malalties?
- 14 se'n moriren pes grip. De garrotillo se'n va morir un de Can Devertit, que encara hi ha germans seus. Un Peri-

co. El se'n duen tot d'una. I d'escarlantina, de can Blanco, se moriren en vuit dies dues nines.

En es carrer Llar, a Can Catalí, se'n va morir un de pigota. Sa mare de na Maria Fornera va morir de Pigota, jo la vaig anar a veure.

- Quin tractament hi havia per curar es grip?

- Es grip? Jo t'ho diré perquè l'anava a cercar. Unes cuerades de deu reials. I llavó, com que això era a sa sang, que pegava casi a n'es més robusts, no hi havia d'això per treure sang ni res, i posaven un cotó a n'es cul d'un tassó, banyat d'esperit, i aquell cotó prenía i llavó posaven aquell cotó damunt s'esquena i xupava, xupava, xupava i te quedava un rotlo blau, es nostro Tomeu se'n va anar travejat d'això, perquè xupava sa carn i te quedaven uns rotlos blaus.

- Com se va morir es vostro germà Tomeu?

- Es dia de Tots Sants, es dia que se va morir en Perico Navet, i una Lluca Costurera.

- I es vostro germà com va agafar es grip?

- Es meu germà traginava llenya, era a dur una carretada de feixines a Santa Eugènia, i a Santa Eugènia hi havia un metge molt anomenat, i cada dia passava per Santa maria i anava a visitar Bunyola i vistava Santa Maria, i a Santa Maria visitava a una casa que hi ha a n'es carrer Llarg que li diuen de Binisalem, que ara és d'una filla des Coixet, i si tenia visites visitava allà, i llavó se n'anava amb un gran cavall i un carretó. Era un bon metge. I en Tomeu se n'havia duit una carretada de feixines a Santa Eugènia, i va ploure, i com va arribar banyat i amb mal de cap, diu «ara se'n duen es metge -era molt bon metge- i tot Santa Eugènia va alt, i jo...»

I l'ondemà ja no se va aixecar. Va jeure devers nou dies, i va morir es dia de Tots Sants.

- Dentistes n'hi havia?
- No, no no, no n'hi havia. Diuen que anaven a Consell i un amb unes estenallotes els arrebassava. Dieun que en Tià Leno n'arrebassava però feia tant de mal, era un sabater molt mal fet, com a tort, com a baldat, adobava sabates, i tenia un fill que se va morir fadrí. Estava a suquí, a n'aquest carrer que pren cap a n'es cementeri, devers ca n'Andreu Coix, per allà.

- I per llevar-vos un fic, o una vértola, hi havia maneres?

- Aquest en va llevar molt de temps. Mestre Antoni Puça, ho llevava això, segons què ho llevava. Però es fill les llevava diuen.

Mateu Morro i Marcé

idiomes wheeler's

DOS NOUS CURSOS
D'ALEMANY PER A PRINCIPIANTS
COMENCEN DIA
30 DE GENER
(ELS HORABAIXES)

NOUS CURSOS D'ANGLES
PER A PRINCIPIANTS
COMENCEN DIA
5 DE FEBRER
DEMATINS I HORABAIXES

DEMANA INFORMACIÓ PER TELÈFON SENSE COMPROMIS

BERNAT DE STA. EUGÈNIA

SANTA MARIA

TEL. 62 10 91

En aquesta fotografia es veu la illeta de Can Mig i les antigues porxades de Can Mort

Fotografia feta just davant el cine, en el carrer Marquès de la Fontanta

Viver HORTUS

La major exposició de Mallorca
de plantes ornamentals

Cami de Còanegra s/n. - Tel. 62 02 79

CAIXA DE BALEARS
"SA NOSTRA"

ES PLA DE BUC (II)

Com ja està ressenyat en les anteriors notes, el Pla de Buc antigament va ésser objecte de moltes vendes, que tenien per motiu cobrar censals, que per ser molt crescuts, els hi compraven les finques acabaven per cercar nous adquisidors. Aquests també tot d'una que podien ho traspasaven a altra persona posant nous tributs o censals a son benefici.

A 29 de novembre de 1381. Bernat Rosselló i Antònia la seva muller que s'havia traslladat a Santanyí, traspasaren a Guillem Beltran de Santa Maria del Camí, una alqueria a cones de 24 sous i per Gerard des Buc a 25 quarteres de blat censals. Confrontava amb la terra de Guillem Rosselló, per altra banda amb les de Luqueto ses Mates i també amb les de Terrades.

A 21 de novembre el successor del primer Gerard des Buc, que tenia el mateix nom i llinatge, i ara a la Ciutat se dedicava a la mercaderia, que com hem vist cada any cobrava censals de Buc, als 21 de novembre de 1385 va vendre a Guillem Beltran, quatre quarteres de blat de les 24 que dit Beltran li prestava per l'alqueria que havia posseïda, la seva família.

A 19 de gener de 1399, a instància del referit Gerard des Buch, mercader, ser posà en venda a pública subhasta l'alqueria de Pere Roca de Santa Maria del Camí, el qual feia cada any 24 quarteres de blat al des Buch. La subhasta se rematà a favor de dit mercader per 30 lliures. Va ésser testimoni Joan Lileto, vicari de la parròquia santamariera. D'aquesta manera els del llinatge Buhc

tomaren ésser propietaris de l'antiga alqueria dels antecessors.

Passaren els anys, i al 5 de juliol de 1441, en Guillem Caselles de Santa Maria del Camí va vendre a Marc de Riudemeia, flassader, una possessió que té que abans era d'en Gerard Busch, ja traspasat a l'altre món, tenguda a 24 sous censals, que ara rep l'Hospital de Santa Catalina. Confronta amb camí públic, amb l'alqueria de Joan de Torrella, amb el camí de Sencelles, amb l'alqueria de Terrades de Joan Roca i amb la que fou d'en Soler. Se concertà la venda per 80 lliures.

Als 31 de març de 1449, Marc de Riudemeia arrendà per 9 anys la seva alqueria a favor d'Antoni Roca, de Consell, per l'annual mercè de 18 quarters de blat cada any i quatre lliures per la collita de verema i dues quarteres d'ametles. Aquesta notícia és la primera que ens dona compte de l'existència de vinyet al Pla de Buc i també d'arbrat d'ametlers. per tant a la data de 1449 ja s'havia començada la plantació de vinyes, que en l'actualitat constitueix la principal activitat agrícola de l'important Pla de Buc.

A 15 de setembre de 1454, Marc de Riudemeia firmà arrendament per quatre anys de la seva alqueria de Buc a favor de Mateu Coll, per l'annual Mercè de 25 lliures i un xot per Pasqua. També ara trobam altre canvi amb les finques. Ja no se venen amb tanta premura, sino que les arrenden, i per la mercè o sia lo que devia pagar l'arrendatari a més de la quantitat convinguda s'ha afageix agatges per la verema i també un xot

per fer la dinada pasqual.

A 7 de novembre de 1477 la priora del convent de Santa Margarita executora de l'última voluntat de Marc de Riudemeia, va establir a favor d'Antoni Canyelles, de Santa Maria del Camí un alqueria de dita heretat que el dit Riudemeia havia adquirida de Guillem Caselles, l'any 1441. la venen per 12 lliures i 16 quarteres de blat censals.

Més avant, a l'any 1507, dia 19 de gener, Martí Canyelles successor de l'anterior, Antoni, que pagava 12 lliures al convent de Santa Margalida, a més de 12 quarteres de blat va resoldre dessemparar la possessió a favor de la priora de dit monestir. El mateix dia la priora establí la possessió a dit Martí Canyelles per preu de 10 lliures i 10 quarteres de blat. D'aquesta manera reduint els censals se podia defensar millor el propietari. El Martí, a l'any 1510 dia 5 de gener, per bon amor a son fill Pere Canyelles li concedí una porció de la finca, amb un apart de les cases, això és, la cuina major un cuarto i la mitat del porxo.

A 26 d'octubre de 1565, la priora de Santa Margalida quità 5 lliures censals i 5 quarteres de blat a favor de Pere Canyelles.

A 29 d'abril de 1611, Gabriel Pineda i la seva muller, del lloc de Buc vengueren a Gabriel Canyelles de Terrades dues peces de terra de pertinenències de la possessió dita La Vela, que prestaven dues quarterades de blat al convent de Santa Margalida de la Ciutat. Confrontaven amb camí de Sencelles, amb camí

MIQUEL SANTANDREU

*Vespinos - Mobylettes
*Moto-serra ECHO
*Moto-cultor PIVA
*Vespa

Bernat de Sta. Eugènia, 126 - Tel. 62 00 77

CAFETERIA

SA PLAÇA

Plaça Nova

de muntanya i amb lo restant del venedor. Les finques dites la Vela, són de forma trianangular, semblant a les veles de les barques. El camí de muntanya ho deien a la part del queu va dels Estanca-Sangal nostre poble. Se pagaren pe dites dues parts, 40 lliures. A 13 de febrer de 1613, el Gabriel Pineda vengué a Gabriel Canyelles de Terrades una porció de terra de la finca dita La Vela, per

preu de 42 lliures, i el mateix empriu anterior. Als 20 d'octubre de 1654, els fills de Sebastià Canyelles establiren a Andreu Canyelles 5 quarterades i mitja per 150 lliures. Con se veu el preu de les terres de Buc també algunes se compraven per son valot total deixant els censals. (Continuará).

Andreu Bestard i Mas

PERRUQUERIA

INTRODUCCIÓ I HISTÒRIA DE LA PERRUQUERIA

Primerament vull donar les gràcies a «Coanegra» perquè pugui donar a conèixer a través d'aquestes planes lo que és aquest món tant fantàstic de la perruqueria.

Ja des dels temps antics, i al llarg dels segles i de les cultures té una gran importància com a signe diferenciador, religiós, social o jeràrquic.

El caràcter simbòlic del pentinat a les grans civilitzacions com Egipte, Grècia o Roma on apareixen els primers cosmètics, les primeres escoles i especialitats de la perruqueria.

Els egipcis tengueren un sorprenent domini de la coloració. Amb ells apareixen els primers comètics. Foren experts comerciants i es serviren del «henne», un producte natural que encara s'empra a l'actualitat.

Els grecs, un poble amb un refinat gust estètic, ells crearen les primeres escoles. El cult de la bellesa, fou la seva principal qualitat, i tengueren la seva pròpia indústria cosmètica.

Els romans, són hereus directes dels grecs. Extengueren la pràctica de la perruqueria, creant-se inclús especialitats dins la professió, com la postisseria i la coloració.

En resum, totes elles són per a mi la mare de la perruqueria i dignes d'admiració per part meua. Crec que podem donar gràcies d'aquesta gran herència, que ens demostra -el que crec firmement- que la perruqueria és un art i una cultura.

Miquel Sastre
Perruquer

coanegra

PUBLICACIÓ MENSUAL
DE L'O.C.B.
DE SANTA MARIA
DEL CAMÍ

DEPÒSIT LEGAL
P.M. 381-1981

EDITA
Obra Cultural Balear
de Santa Maria del Camí

EQUIP DE REDACCIÓ
Bernat Calafat Vich
Pere Josep Calafat Vich
Magdalena Canyelles Ferrer
Ramon Canyelles Canyelles
Mateu Morro Marce
Rafel Pizà Ordinas
Joan Serra Mercadal
Mateu Vich Coll

COL-LABOREN
Andreu Bestard
Josep Capó
Josep Escobar
Llorenç Frontera
Joan Sbert

PORTADA
Fotografia de Rafel Pizà

REDACCIÓ,
ADMINISTRACIÓ
I PUBLICITAT
Batle Bartomeu Simonet, 5
07320 Santa Maria del Camí

IMPRESA A
Informacions Llevant S.A.
Passeig Ferrocarril, 1
Tel. 55 03 28, Manacor

Els articles publicats en aquesta revista sols expressen l'opinió dels seus autors.

PERSONATGE DEL MES

TONI NOGUERA: EL RESSUCITAR D'UN CLUB

Prest farà 4 anys que es varen celebrar eleccions per a la presidència del C.D. Sta. Maria on va resultar elegit, el nostre personatge del mes.

Durant aquest període de temps el club ha anat recuperant-se de la mala imatge que temps abans s'havia guanyat per motius que no vénen al cas.

I com va dir en Xisco Grimalt a l'anterior número de «COANEGRA», el «principal culpable» és en TONI NOGUERA.

Per aquest motiu, crec que és el personatge idoni per a obrir aquesta nova secció dintre de l'espai dedicat als esports, que estirà amb tots vosaltres fins que a Sta. Maria quedin persones que de qualche manera posin o hagin posat un gra d'arena per aconseguir que l'esport santamarièr estigui a l'altura que tots desitjam.

- Quines millores hi ha hagut al club, el temps que ha durat el seu mandat?

- En els 4 anys que fa que soc president, el club ha sofert uns tipus que jo crec importants. Per una banda s'han millorat les instal·lacions esportives, com poden ésser les casetes, la il·luminació, el terreny de joc, etc. Per una altra s'han millorat les relacions humanes internes i externes, és a dir, hi ha un ambient entre els jugadors i tècnics que es d'admirar i també he aconseguit minvar la mala fama que teníem a altres pobles ja que sempre ens tractaven de vándals i deien que quan jugaven contra

noltros, sempre acabaven amb tocs.

- Què falta fer, que no hagués fet durant aquest cicle presidencial?

- Jo diria que falten bàsicament 3 punts, primer pujar l'equip amateur a 1ª o si pot ésser a Preferent, segona millorar encara més l'àrea dedicada a la pedrera, aconseguint fixar tècnics especialitzats amb els petits, i tercer aixecar l'ambient futbolístic dels santamarièrs, que només es pot aconseguir fent realitats els dos primers punts.

- Què necessites per fer-ho?

- Necessit les tres coses més primordials per ésser president: temps, dedicació, i gent que em doni suport.

- Per què el futbol a Sta. Maria no arriba a consolidar-se com per exemple alguns equips de pobles que militen a preferent o tercera divisió?

- El que passa a Sta. Maria és que la gent encara té el síndrome de les bicicletes. També hi ha persones que no poden sofrir que una cosa, en aquest cas es futbol, vagi ca a dalt. No poden sofrir que algú que arriba amb il·lusió i idees noves per millorar el club, ho fagi. No sé perquè, però és així.

- Creus que amb un pressupost com el que teniu, es poden aconseguir els teus objectius?

- No. Per fer-ho a més del que t'he dit abans, es necessita un pressupost més alt per poder fixar tècnics, reforços per l'amateur, millorar el material es-

portiu, etc. i això costa un grapat de diners.

Els tècnics que jo he intentat fixar, no volien venir de franc, i és normal, al igual que jugadors de fora poble, però si pagàssim, ho hauríem de fer per tots, i lògicament el pressupost no hi arriba. Per lo que nos hem de conformar amb la gent de poble, amb la que estic més que content, doncs s'estan portant com uns autèntics professionals.

- M'han dit que aviat acaba el teu mandat. Tornaràs a presentar-te a la presidència?

- No ho sé, m'ho he de pensar.

- Per què?

- Abans t'he dit que per desenvolupar el càrrec de president, es necessita temps i dedicació, i jo actualment no en tenc. A més ja estic un poc cansat.

- No serà que t'has sentit tot sol, por respallat?

- Ja que m'has tret aquest punt, t'he de dir que sí. Durant aquests 4 anys he estat més tot sol que la una, apart dels tres o quatre de sempre que han fet pel club una feina sorda, que no es veu però que en definitiva gràcies al seu suport el Sta. Maria segueix progressant.

- Què li demanaries al futur president, en el cas de què no seguesquis?

- Primer he de dir que aquelles persones que duguin més de dos anys com a socis del Sta. Maria i es vulguin presentar per candidats a la presidència ho

SALÓ RECREATIU

ES CAMI

Obert de 12 a 24 hores els dies feiners
i de 10,30 a 24 els dissabtes, diumenges i festius

Bernat de Santa Eugènia, 17 - SANTA MARIA

TALLERS T & B

-Reparació d'automobils en general
especialitat en SIMCA i CHRYSLER
servei de grua
Venda de Vespes i Vespinos

Plaça Jaume III
Tels. 62 04 74 - 62 01 52 - 62 06 70

poden fer comunicant a l'entitat el seu desig.

I respecte a la pregunta que m'has fet, l'hi demanaria que dediqui més temps del que jo he pogut dedicar, i que no faci cas dels que intentaran que el Sta. Maria no vagi cap amunt, però en definitiva aquests anti-santamariers no han d'esser cap obstacle per ell, senzillament els ha d'ignorar.

- Quants de socis té el C.d. Sta. Maria?

- Actualment el club compta amb 210 socis, i una bona part l'he feta jo fora de Sta. Maria.

Durant aquests 4 anys he aconseguit que el nombre de socis pujàs, a més de què hem sabut administrar els doblers doncs mai hem tengut dèficit, al contrari, sempre mos ha sobrat qualche cosa per a final de temporada.

- Però no subsistiu només amb les doblers dels socis?

- No. L'Ajuntament mos dona una petita ajuda econòmica a més de deixar-nos les instal·lacions esportives. També els sponsors mos donen les camisetes i

la publicitat estàtica mos dona un parell d'ingresos més.

- Per quin motiu els jugadors santamariers quan arriben a juvenils comencen a despreocupar-se?

- A l'equip juvenil hi ha 3 ò 4 jugadors que es prenen el futbol en sèrio, però els demés prefereixen sortir els vespres i vetlar la nit abans del partit, quasi sempre els dissabtes, i el partit el juguen el diumenge al matí. Com pots suposar aquests jugadors no poden rendir el 100 %.

- No serà que no veuen el dia de demà un bon futur a l'hora de passar a un equip de 2ª regional?

- Pot esser que sí, però com ja he dit, per aconseguir-ho, l'amateur hauria d'estar almanco una categoria més alta i això requereix un esforç de tots, jugadors, tècnics, directius i afició.

- A principi de temporada me vares dir que duríeu 3 reforços per l'amateur, per què no s'han duit?

- Sí, a principi de temporada, i per reforçar l'equip de cara a la 2ª regional, havíem pensat fer 3 fitxatges. El que va

passar és que després de tenir una conversa amb el tècnic, aquest va trobar que es podria seguir treballant amb la mateixa plantilla que pujà l'equip a 2ª, formada bàsicament en jugadors santamariers, i això és el que va passar.

- Doncs si així, els grans van per a dalt de la classificació, amb els reforços, on aniríeu?

- Possiblement a hores d'ara estiríem lluitant pels llocs capdavanters, i amb més possibilitats que ara d'ascendir a primera. Però vull remarcar el gran esforç que estan duint a terme tant jugadors com tècnics i els aficionats al futbol poden estar segurs que farem tot el possible per pujar a 1ª.

- L'afició dona suport al C.D. Sta. Maria?

- L'afició de Sta. Maria, és una afició freda en el sentit de què quan tot va bé, la gent va al camp i està amb els equips, però quan les coses no hi van tant, comencen no anar-hi. Jo la comparo com l'afició de Mallorca. També m'agradaria dir que durant aquests 4 anys hem aconseguit que la gent vagie més al camp i estigui més amb els equips, tant dona que siguin benjamins com grans.

- Per acabar, vols dir qualche cosa als nostres lectors, en definitiva a la gent de Sta. Maria?

- Ja que me brindes aquesta oportunitat, m'agradaria donar les gràcies a totes aquelles persones que han confiat en mi, i m'han respallat constantment perquè el club anàs cap a dalt, deixant apart les persones que han fet lo impossible perquè no fos així.

Als jugadors i tècnics de totes les categories que sense el seu esforç no haguéssim aixecat el Sta. Maria. I a tota l'afició santamariera li demanaria que segueixin recolzant el Sta. Maria en les penes i a les glòries perquè el cap i a la fi tots plegats farem que el Sta. Maria arribi a esser el club que tots els santamariers desitjam. VISCA EL STA. MARIA. GRÀCIES.

Josep Escobar

FONER

MINYÓ INFANT ESPORT

Plaça dels Hostals, 13 i 15
Tel. 62 00 48
SANTA MARIA DEL CAMÍ

**GRAN ASSORTIT DE
ROBA PER A GENT GRAN**

Fusteria Martorell

Taller:
Bartomeu Pasqual

Tenda:
Carrer Llarg, 89

BÀSQUET

MINI BÀSQUET: LA NOVA GENERACIÓ

El futur del bàsquet femení a Sta. Maria està més que assegurat, gràcies a una nova generació de joves desportistes que empanyen fort per arribar el dia de demà a esser unes bnes jugadores de bàsquet.

La categoria anomenada MINI-BÀSQUET és per la que els jugadors-es s'inicien a la competició, i per jugar-hi han d'haver nascut els anys 78, 79 o posteriors, com és el cas de na Magdalena Ripoll que va néixer l'any 80, i que fins el març no farà els 10 anys.

L'equip santamarier el componen les següents jugadores:

- Nº 14. Margalida Colombás
- Nº 5. M^a del Carme Juan.
- Nº 6. Magdalena Barrales
- Nº 7. Catalina Mª Salom
- Nº 8. Joana Ripoll
- Nº 9. Mª Francisca Oliver
- Nº 10. Irene Moragues.
- Nº 11. Mª Francisca Cabot.
- Nº 12. Mª Antònia Noguera
- Nº 13. Elvira Morro
- Nº 14. Antònia Rigo
- Nº 15. Magdalena Ripoll

Entrenadora: Maria Verd

D'aquestes jugadores, tres d'elles jugaren l'any passat a la mateixa categoria, mentre les restants prevenen de l'escola de bàsquet que també entrena na Maria Verd. En aquests moments, l'equip ha finalitzat la primera volta de

la lliga i estan situades a una còmoda situació, exactament en quarta posició. Han jugat 7 partits dels quals tres han perdut, n'han empatat un, i guanyat tres. (a la categoria de MINI BÀSQUE, és l'única categoria que es dona per bo l'empat a un partit, a totes les altres es juga una pròrroga). Han fet 204 punts, i n'hi han fet 194. Duen 9 punts.

Com heu pogut veure en les estadístiques, està a la vista la seva gran regularitat i això es degut al gran interès i a la voluntat que posen tant en els entrenaments com a les confrontacions, i tot això sense oblidar les bones qualitats tècniques que ja demostren algunes de les seves jugadores.

Al darrer partit que varen jugar, varen apallisar amb un contundent 25 a 5 a les jugadores de Lluçmajor. Va esser un partit dominat del cap a la fi per l'equip Santamarier que constantment era animat pels pares i familiars de les joves, i es veia a més d'una persona que li queia la «baba», de contenta que estava veient aquelles «menudes» jugant la pilota. I no és per menys, jo vaig tenir l'oportunitat de veure 2 parts, i de debó que vagi passar gust de veure aquelles promeses

del bàsquet jugant, corrent i suant fins que va acabar el partit.

El futur del bàsquet femení com he dit al principi, està més que assegurat. Ànim i a seguir entrenant fort, perquè en les vostres manys i el es

de na Maria, depèn que els bons aficionats a aquests esports, el dia de demà puguin seguir anant al camp municipal d'esports a veure ben bàsquet.

Pepín

Tallers d'Automòbils

Martín Cañellas Ferrando

REPARACIÓ DE AUTOMÒBILS EN GENERAL
—ESPECIALITAT EN RENAULT—

TALLER
AUTORITZAT

BENDIBERICA

VENDA
D'AUTOMÒBILS

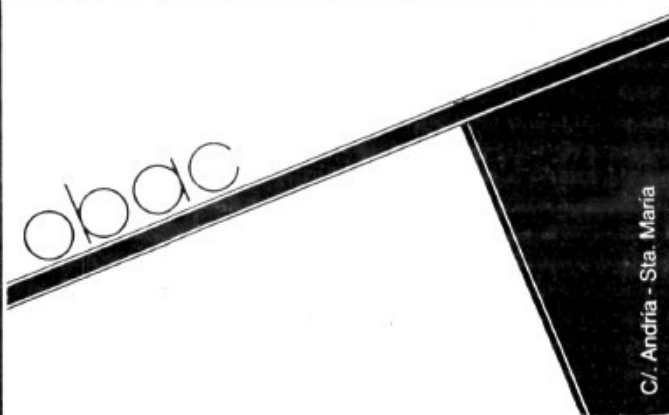
Bernat Sta. Eugènia, 71
(Ctra. d'Inca)

Tel. 62 06 74 SANTA MARIA DEL CAMÍ

**SA
GERRERIA**
CERÀMICA SERRA

Carretera d'Inca
Tel. 62 01 71

obac

C/. Andria - Sta. Maria

MARCADOR

ESPORTIU

FUTBOL

RESULTATS I CLASSIFICACIONS BENJAMINS

A. P. A. Sallista / Sta. Maria 2-1
Sta. Maria / Sallista 1-3

ALEVINS 2ª REGIONAL «A»

Sta. Maria / Murense 0-4
Lloseta / Sta. Maria 0-1
Sta. Maria / Esp. Vileta 1-0
Constància / Sta. Maria, aplaçat.

	PJ	PG	PE	PP	GF	GC	P
1. Murense	11	10	0	1	40	5	20
2. At. Alaró	12	10	0	2	52	19	20
8. Sta. Maria	13	6	1	6	24	27	13

INFANTILS 2ª REGIONAL «A»

Sta. Maria / Penya S. Pizá 1-1
Alcúdia / Sta. Maria 2-4
Alaró / Sta. Maria 1-4
Sta. Maria / Xilvar 3-5

	PJ	PG	PE	PP	GF	GC	P
1. Pto. Pollença	13	11	1	1	85	10	23
2. Pollença	13	11	1	1	64	11	23
7. Sta. Maria	13	5	3	5	29	35	13

JUVENILS 3ª REGIONAL «A»

Colònia / Sta. Maria 5-0
Sta. Maria / Port Sóller 2-2
Xilvar / Sta. Maria 1-3
Sta. Maria / Algaida 0-1

	PJ	PG	PE	PP	GF	GC	P	Pos.
1. Colònia	12	9	1	2	42	18	19	+5
2. Sta. Maria	12	9	1	2	42	18	19	+5
3. Xilvar	12	7	2	3	32	20	16	+4

AMATEURS 2ª REGIONAL

Sta. Maria / Montaura 2-2
Sóller/ Sta. Maria 2-2
Sta. Maria / Barracar 2-1
Esporles / Sta. Maria 5-1
Sta. Maria / S'Horta 3-1
8. Sta. Maria

18 7 6 5 33 25 20 +2

PJ= Partits jugats
PG= Partits guanyats
PE= Partits empatats
PP= Partits perduts
GF= Gols favor
GC= Gols contra
P= Puntuació
Pos.= Positius

BASQUET

RESULTATS I CLASSIFICACIONS

Els darrers resultats no van inclòs a les classificacions.

MINI FEMENÍ «B»

Sta. Maria / Lluçmajor 25-5

	PJ	PG	PP	PF	PC	P
1. C.I.D.E.	8	7	0	1	224	90 15
2. S. Josep A	8	6	1	1	221	110 13
4. Sta. Maria	7	3	1	3	204	194 9

INFANTIL FEMENÍ «B»

Sta. Maria / Pla de Na Tesa 24-12

	PJ	PG	PP	PF	PC	P
1. S. Corazón	8	8	0	593	132	16
2. Sta. Maria	8	8	0	332	142	16
3. Porciúncula	8	6	2	389	191	14

CADETE FEMENÍ «B»

Hispania / Sta. Maria 37-30

	PJ	PG	PP	PF	PC	P
S. Agustín	9	8	1	547	317	17
2. Lluçmajor	9	8	1	547	317	17
9. Sta. Maria	9	2	7	257	502	11

CADETE MASCULÍ «B»

Sta. Maria / Bunyola 39-60

	PJ	PG	PP	PF	PC	P
1. Andraitx	8	8	0	872	355	16
2. S. Josep B	8	7	1	653	335	15
4. Sta. Maria	8	4	4	430	503	12

JUVENIL MASCULÍ B-2

	PJ	PG	PP	PF	PC	P
1. Espanyol A	15	13	2	1175	932	28
2. Sta. Maria	15	12	3	1151	1002	27
3. J. Mariano	15	10	5	849	806	25

SENIOR FEMENÍ GRUP IMPAR

Sta. Maria / Artà 44-30

	PJ	PG	PP	PF	PC	P
1. Jovent A	11	10	1	764	417	21
2. Bons Aires	11	9	2	655	532	20
5. Sta. Maria	11	3	8	476	532	15

SENIOR MASCULÍ GRUP A-1 -PLAY OFF-

	PJ	PG	PP	PF	PC	P
1. Joan Capó	4	3	1	286	248	7
2. Campos	3	3	0	214	175	6
5. Sta. Maria	3	1	2	177	200	4

PJ= Partits jugats
PG= Partits guanyats
PE= Partits empatats
PP= Partits perduts
PF= Punts favor
PC= Punts contra
P= Puntuació

ENTRE FOGONS

LLOMET AMB PASTA DE FULLS

Aquest llomet és una recepta tan ràpida i bona de fer com de menjar, això ens ha dit en Francisco Martínez, que té comprovat. Per molt que en faci mai no en queda.

Ingredients:

- 1 llomet de porc.
- 1 llauna de paté al pebre bo
- Pasta de fulls conglassada
- 1 ou.

Preparació

Sofregim el «solomillo». Estiram la pasta de fulls deixant-la d'un gruix de devers un centímetre i tallam un troç per posar-hi el llomet damunt, li feim tres talls i l'untam amb el paté ficant-ne també per dins els talls. Ho tapam tot amb un altre troç de pasta i amb els dits banyats ajuntam els costats de la pasta a fi de què quedi ben closa.

Si ens ha sobrat pasta podem utilitzar-la per adonar.

Remanam l'ou i amb un pincell untarem la pasta. Ho posam dins el forn fins que la pasta estigui daurada.

S'ARC

F O T O G R A F I A

Miquel Rosselló Amengual
Pl. Hostals, 22 - Tel. 14 01 05

BOUTIQUE

NOVA GENT

SANTA MARIA

CADA DUES SETMANES, RENOVACIÓ D'EXISTÈNCIES
DISSABTES HORABAIXA OBERT

Bernat de Santa Eugènia, 87 - Tel. 62 01 33